חרות

לשלמות המולדת - לקבוץ גלויות - לצדק סוציאלי - לחרות האדם

המערכת והנהלה: תל־אביב, רחוב מלכה ישראל 22, טל.: 5722, 6071, 1878, ת. ד. 5722. טל. מערכת־לילה: 5722. ירושלים, רחוב המלך 3. חיפה, רחוב חיים 4, טלפון 3644. דפוס „השחר", תרכבת 32. המו"ל והעורך האחראי: ד"ר י. כדר.

HERUTH TEL-AVIV, ISRAEL | המחיר 30 מ"מ | יום ג', ו' ניסן תש"ט 5 April 1949 | שנה א' מס' 154 | עתון יומי תל־אביב

[illegible] בחזית רוסיים ואיראניים

[illegible] — מוסקבה, כי רגימנט רוסי [illegible] יחידה מספר את הגבא הפרסי [illegible] מחוז אזרבייג'ן, התנגשות חזיתית [illegible] בקרב חשוב.

מחזית רוסית, בסיוע של טנקים ומ[illegible] שוקיים, הדף את הגבול ליד [illegible] הכספי [illegible] בשליון פרסי השיב באש וכן התפתח בשליון פרסי השיב באש וכן התפתחה קרב שנמשך יממה אחת. הידיעות מוסיפות ששני פרסים נהרגו ומספר ניכר נפצע.

סבורים שפרס הגישה מתאה נמרצת תאינגדנס מתאחר שהתקפה הרצינית ביותר מאז הקרבות באזרבאייג'ן מלפני שנתיים.

הפייסנים הסתלקו מתכנית האינטרנציונליזציה של ירושלים

ועדת הפשרה מוכנה עתה להסתלק מר־עיון האינטרנציונליזציה של העיר כולה ול־עיין בהצעות עתרון. שיוגשו לה ע"י ישר־אל ועבה"י, אמרו קיר נציגי ועדת המשנה בירושלים שחוזרו אתמול מביירות.

ברם, הוסיפו השנים, — שני הצדדים חייבים לזכור, שירושלים איננה עניין לום בלבד. הערים הגדולות מעוניין אף הוא בדריסת רגל בירושלים ויש לראותו כצד שלישי בסכסוך.

בבואם לסתור את שאלת המקומות הק־דושים יצטרכו ישראל ועבה"י לעיין באפ־שרות של חסות בינלאומית על מקומות קדושים אלה באיזור. צורה שהיא.

ועדת הפיוס הזמינה את היהודים והערבים להיפגש באירופה

בירות (ר). — ועדת הפיוס החליטה אמש לקרוא לפגישה משותפת שתתקיים באירו־פה, בה יוכלו היהודים והערבים „להחליף דעות" — מסר מקור אר"מ מוסמך.

המקור אמר כי שלש מדינות ערביות כבר מגלות נכונות להשתתף בפגישה כזאת. מדינות אלו הן: עבה"י, מצרים ולבנון.

מדינה אחרת, כנראה עיראק, הודיעה כי היא לא תשתתף, אולם לא תתנגד להשתת־פותן של המדינות הערביות האחרות בפגי־שה כזאת.

ועדת הפיוס עדיין מחכה להודעה רשמית מסוריה. ערב הפעולות ותימן. סוריה חתכה כנראה לתוצאות השיחות שלה עם ישר־אל סרם תחלים בענין זה.

המקור הנ"ל הוסיף כי יתכן מאד שתימן וערב הסעודית תענינה בחיוב להזמנת ועדת הפיוס.

ברגע האחרון נמסר מ־ סוריה הסכמה אף היא.

תשובת הממשלה על העברת המשרדים לירושלים

בתשובתו למכתב של ועדת הפיוס [illegible] וזה נגד העברת משרדי הממשלה לירושלים מאשר ד"ר ו. איתן, המנהל הכללי של משרד החוץ, כי אכן יש בדעתה של הממשלה להעביר במה ממשרדיה לירושלים. אלא אין היא יכולה לקבל את דעת הועדה כי התק־פה זו עומדת בסתירה להחלטת עצרת או"ם. בהמשך מכתבו למר בואסנבה מביע ד"ר איתן את צערה של ממשלת ישראל על כך כי מהודעתה לעתונות ביום 24. 3. בטרם קיבלה את תשובת הממשלה למכ־תבה — מתחה ועדת הפיוס ביקורת על הת־לטת ממשלת ישראל בענין זה.

הכנסת עמדה אתמול בסימן הצעת־חרות:

להביע אי־אימון לממשלת בן־גוריון בגלל הסכם־השעבוד שחתמה ברודוס

אחר ווכוח סוער שנמשך 5 שעות נדחתה ההצעה ברוב של 49 קול

זוהי הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה ובתולדות הפרל־מנט של מדינת ישראל כאשר מעל במתה של הכנסת הוגשה הצעה ע"י האופוזיציה להביע אי אימון לממשלה על שנתנה את ידה להסכם המחפיר עם עבדה של בריטניה עבדאללה. ההסכם הנותן תוקף חוקי להרחבת שלטונו של מלך הבובה משתי גדות הירדן ולהחזרת צבאות הכיבוש הבריטיים, שגור־שו מהמולדת בדם לוחמי המחתרת, לארץ ישראל המערבית. בהצעת אי־האימון ובנאומיהם בוויכוח הוקיעו מר בגין וה. קוק את המדיניות של ממשלת בן גוריון המפקירה בידי המ־לכות האשמית.

בהביאו בשם סיעת חרות את הה־צעה על אי־אימון לממשלת בן גוריון אמר מ. בגין:

„אנחנו מבקשים להעלות ללא דחוי על סדר היום של ישיבה זו של הכנ־סת את הדיון בהצעה להביע אי אי־מון בממשלת מר בן גוריון, נוכח העובדה שממשלה זו חתמה על הסכם שעבוד עם עבדה של בריטניה, עם שליטה של המדינה המכונה את עצמה — ולחרפתנו הרבה, הממשלה האש־מית הירדנית. השם הזה מצא את אי־שורו במסמך רשמי, ונוהם ע"י ממ־שלת ישראל — „הממלכה האשמית הירדנית", המשתרעת באישור מעשי מטעם ממשלת ישראל, משני עברי הירדן. ע"י כך הפקירה ממשלת יש־ראל בידי אותו מלך־עבד, שטח עצום של החלק המערבי של המולדת. ולמ־עשה הפקירה אותו לא בידיו הוא, אלא בידי אדונו חבריטיים, מאחר שידוע היטב לממשלת ישראל, כי לאותה הממלכה האשמית הירדנית", קיים הסכם עם ממלכת בריטניה להחזיק כ־לפיו רשאית בריטניה להחזיק כ־צבאי שהיא תמצא לנחוץ, בכל שטח שיעבוד של שליטה של „הממ־לכה האשמית הירדנית".

משמעות ההסכם הזה הוא, שהבריטים רשאים, לפי אותו נשפם לחזור לא"י המע־רבית, ולהקים שם את פסיסיהם הצבאיים. משמעות הסכם זה הוא שההסכם איננו הס־כם צבאי, זה הסכם פוליטי ממדרגה ראשונה. משמעות ההסכם הזה הוא שלמעשה שעבדנו היום הזה את מדינתנו לבחין, אחרי מלחמת שחרור שהתנהלה נגד המשעבד.

אף בן גוריון מרגיש שמשהו אינו בסדר בהסכם זה

ראש הממשלה עצמו הרגיש, שכנראה, הסכם זה בכל זאת נבדל במידה רבה מאד, מן ההסכמים שנחתמו עם מצרים והלבנון. לך־העבד שטח עצום של א"י המערבית ומכירה רשמית בשל־טונו כ„ממלכה האשמית הירדנית". במשך כחמש שעות רצו־פות עמדה המדיניות הממשלתית תחת ביקורת קטלנית של צירי כנסת שונים. גם נאום התשובה של ראש הממשלה למת־ווכחים נישא באוירה מתוחה בשני המחנות בכנסת. אך „הרוב המכני" של צירי הקואליציה הצביע גם הפעם בהתאם להור־אה מגבוה ודחה ברוב קולות את הצעת אי־אימון של סיעת חרות. כן דחתה הכנסת ברוב קולות את הצעתה של מפ"מ לדחות את הסכם השלום ברודוס עם עבר הירדן.

לכן הוא מצא לנחוץ למסור בפני הכנסת, הודעה אשר לא הסבירה כמעט מאומה, כי את כל הפרטים שהוא סיפר קראנו בעתונות: אבל הוא הדגיש שבכל זאת נחתם הסכם עם מדינה שהיא פחות עצמאית מאשר אר־צות ערב. איננו יודע אם עבדות יכולה להיות פחות או יותר עצמאית. ראש הממשלה מנ־סה להסעות את הכנסת ולהטעות את העם כי הנה נעשה צעד לקראת השלום. נעשה צעד לקראת השתעבדות! — הכריז הנואם. נעשתה הפקרת הדם הזה, שנשפך. אנחנו דורשים מולדת חפשית, עצמאית באמת. הצ־עד הזה שהממשלה עשתה מוביל אותנו לשיעבוד. ההסכם הזה נבדל במידה רבה מן ההסכמים הקודמים. הצעד שהממשלה עשתה הוא צעד חמור ביותר לקראת שעבוד. הגיע הזמן שהכנסת תדון על הצעה להביע אי אימון בממשלה אשר מובילה את העם לתהום של השתעבדות לאויב.

נאום הלל קוק:

בוויכוח סביב הצעת חרות על אי אימון לממשלה קבע הלל קוק כי ההסכמים שזכינו בהם בתקופה האחרונה הם תו־צאה של חוסר הכשרון של שר החוץ ועוזריו במדיניות החוץ.

האלרגיה האלמנטרית של מדיניות היא לדון בענינים לפי נקודת השקפה שלך ולא לדון בענינים מנקודות השקפה של האויב. אולם במדיניות הארץ ממשיכה הממשלה הנו־כחית, במסורת שירשה מהסוכנות, לדון תמיד על ענינים לפי רצונו של האויב. הנה החליטה אנגליה ביום בהיר אחד שיש ארץ ושמה עבר הירדן, יש עם עבר־הירדני ויש מלך עבר־הירדני. וזה לא דובים ולא יער. אין ארץ עבר הירדן, אין עם כזה ואין מלך כזה. הסוכנות היא הראשונה בעולם כולו שהכירה בקיומה של ארץ עבר־הירדן. (מר גרבובסקי: אומתים שז'בוטינסקי! חתם על זה). על כך באה תשובה מניה ביה מכגיץ: „צריך לקרוא סוב היסטוריה ואת כל היס־טוריה, מר גרבובסקי".

אפילו ארה"ב לא רוצה להכיר בעבדאללה

להלן סיפר הנואם כיצד כמה מהיידידים

(סוף בעמוד ב')

הכפרים העוברים לידינו יהוו מובלעת אוטונומית בישראל

תוקם בהם משטרה ערבית ולצבאנו לא תהיה שם דריסת רגל

אחרי עיון מדוייק בפרטי ההסכם בדבר העוור שבמשולש אשר יעבור לידינו מת־הר, כי לאמיתו של דבר תהיה הריבונות הישראלית עליו במידה רבה מאוד מדומה: צבא ישראל לא יוכל להכנס לתוכו אף לא בטפסר הקשן ביותר ובמקום תוקם משטרה ערבית. לאור האיסור של כניסת הצבא היש־ראלי מקבלת משטרה כולו — זו אופי של מיליציה המשמל באזור כולו — אופי של אזור אר־טונומי בתוך מדינת ישראל.

באזור נמצאים חמשה כפרים גדולים ומספר האוכלוסים נאמד ל־20,000, כולל הפליטים שהוחרבו בשקמה וה. גדול של הש־טח מגיע ל־150 קילומטרים מרובעים.

קידקבר־ייד הביא אתו נספחים צבאיים

נוספים לעבה"י

הבריטים מרחיבים את שדה מפרק וסוללים כבישים חדשים

— קאת סופרנו —

פקיד מהימן נודע אמש, שהבטיח האורחי הבריטי במאפראק, בעבה"י, הור־חב בשבועות האחרונים ומאות פועלים מקומים צריכים חדשים לאורגנים ולאנ־שי־שידות.

רק אתמול נודע, שיחד עם קידקבר־ייד הגיעו לעבה"י שני נספחים צבאיים חדי־שים, שאחד מהם, קלארק, קצין נודע בחיל האויר הבריטי, הוא המפקח על הק־פת הבסיס החדש.

מודיעים, כי האנגלים מכינים תכניות מיוחדות לסלילת כבישים גדולים חדשים בעבה"י, שיהיו בעלי ערך אסטראטגי רב. תפקידו יהיה לקשר את האזורים בדרום עבה"י עם צפון הארץ.

מנדליי נכבשה ע"י ממשלת בורמה

ראנגון, (א. פר.). — קרבות עזים קדמו לכיבושה של מאנדאלאי ע"י כוחות הממשלה, נודע אתמול רשמית.

שבויי משמר הירדן מספרים על קזרותיהם

39 נשארו עוד בידי הסורים; ששה פצועים חזרו אתמול

בתחנת המכס אשר בראש הנקרה, שעברה זה עתה לידי כוחות ישראל בתקיימן אתמול, ב־2 אחה"צ, חילופי שבויים פצועים בין סוריה וישראל בחסות הצלב האדום. ישראל החזירה לסוריה 4 שבויים פצועים, וקבלה חזרה 6 שבויים פצועים. עתה נשארו בידי הסורים עוד כ־39 שבויים, מהם 4 בחורות. בידי ישראל כ־50 שבויים סוריים.

יחד עם השבויים הללו חזר גם פגחס ברגמן, בן 17 מתל־אביב, אשר תעה בדרכו ליד משגב עם. לפני כשבועיים נגפל בידי הלבנונים, וכתוצאה מכך גם ישב זמן מועט בבית סוהר.

אבל בדרך כלל היה היחס אליהם די אנושי. הם לא ישבו עם פושעים פליליים, אבל הנו בבית־סוהר. לנשים לא התירו לראות את הגברים.

אנשי הצלב האדום, ספרו השבויים, התנהגו אתם יפה יפה.

משידוד קשבויים מן האמבולנס, הש־תטח הזקנה רחל בלאצ'ניקוב, על האד־מה ונשקה אותה. „כך אמרו לנו לע־שות", אמרה צלה הצעירה. חיילים, אנ־שי השירות הרפואי ועתונאים הקיפו אותם והמטירו שאלות, אבל „אי אפשר לספר ברגע אחד ועל רגל אחת את כל אשר עבר עלינו". ואמנם אי אפשר.

צלה היא נערה שבאה ארצה לפני כשנה מאירופה. מיד נצטרפה לאחד ממח־נות אצ"ל והגיעה למשמר הירדן כמה ימים לפני הכבוש. ושם גם נפלה בשבי לאחר שנפצעה.

כך נפלו בשבי

אחד החברים של ארגון וג'וד סיפר כיצד נשבתה צלה עם חבריה.

אחרי ששתו אנשי משמר הירדן כמה שבועות במרתפים וכשהתברר שהמצב נואש יצאה צלה מן המרתף ורגל לבן בידה, אולם היא נורתה וכדור פגע בר־אתה. היא חזרה למרתף כשהיא פצועה. אבל עתה כבר לא רצה לצאת איש, עד שבועו, מפקד התגבורת שנשלחה למקום, יצא עם עוד בחורה ובידו דגל לבן. ברעז קיבל צוות כדורים ומת במקום. לאחר זמן, נכנס קצין סורי למרתף.

משמר הירדן נכבשה ואנשיה נפלו בשבי.

ברעז

על ברעז, הוא סעדיה עמראני, יוד־עים אנשי משמר הירדן לספר נפלאות. אומץ רוחו והעוזתו היו לתהלה בפי כל. בזמן הקרבות היה מביא לחם וצידה לנ־חורים בעמדות ומחזק את לבם. „הוא גם ידע הכל. הצעיר הלז", מספר אחד מאנ־שי המקום. „מעם אספנו את התחמושת והכלים שהסורים השאירו מאחריהם בש־

(סוף בעמוד ב')

הנשיא דר. וייצמן ממריא היום לארה"ב

לונדון, (סס"א). — „טריבונון" מוסר מתל־אביב בשם א. פ. כי פרופ' וייצמן עומד להמריא מאי' לארה"ב. היום, יום ג', בערב. ויתעכב לחמשה ימים בפא־ריס לפני צאתו לניו־יורק.

באנץ' חוזר היום לארה"ב

רודוס (ר"). — ד"ר באנץ' עומד לצאת היום בדרכו לארה"ב מאחר שתסקירו הס־תיים למעשה.

בדרכו יסור ד"ר באנץ' לבירות על מנת להועד עם ועדת הפיוס. מהזדמנות זו, יס־סור ד"ר באנץ' את תפקידיו לידי הועדה.

הנציג הבריטי לישראל יגיע ב־25 באפריל

הנציג הבריטי לישראל, מר הלם, יגיע לישראל ב־25 באפריל, נודע אתמול, ממקורות יודעי דבר: שבוע אחרי הגיעו תצא המשלחת המסחרית הישראלית, בראשותו של הורוביץ, ללונדון.

מחר מגיע נציג ישראל

לונדון, (סס"א). — עו"ד מרדכי עליאש, נציג ישראל בבריטניה, עומד להגיע מחר בשעה 10.40 בבוקר בטיסל לשדה התעופה היתרון.

אתמול נחתמה הברית האטלנטית

„בשם 332 מיליון נפשות"

וושינגטון. (א. פר. יו. פר. ושרות חרות). — אתמול בערך טכס חתימת הברית האטלנטית ע"י שרי החוץ של 12 מדינות. כל שרי החוץ החותמים נשאו נאו־מים על הברית. הטכס שודר ברדיו ובטלוויזיה. שידורים מיוח.. ים כוונו למדינות מזרח־אירופה ולרוסיה. את הטכס פתח ונהל מר דין אייצ'סון.

הנשיא טרומן נאם אף הוא לפ־ני פתיחת הטכס.

באולם החתימה נכחו 1300 איש, אנשי הקורפוס הדיפלו־מאטי, צירי הקונגרס, מיניסט־רים ועתונאים.

תוקף הברית הוא ל־20 שנה וקיימת אפשרות להאריכה בם אח"כ.

רוסיה התנגדה רשמית לברית זו מה־נימוק שמטרותיה הן תוקפניות, אך מדינות הברית הפריחו קאשמה זו.

היום עומדות להתחיל השיחות עם סוריה

היום בשעה 10 בבוקר, עומ־דות להתחיל השיחות על שבי־תת נשק עם סוריה. המקום ל־שיחות נקבע ליד מחניים, בין ראש פנה ומשמר הירדן.

הפגישה הראשונה תתחיל בשעה 10 בבו־קר, וכמו לשיחות עם הלבנון לא תורשת גישת העתונאים לאולם בו תתקיים הישיבה.

נדחתה הצעת דורשי צמצום העליה בישיבת הסוכנות והממשלה

מ. שפירא ומ. גרוסמן תמכו בהצעת הצמצום

— מאת סופרנו מ. ויטלין —

עתה נודעו פרטים מדאיגים על המזימה להפסיק את העליה ארצה. הישיבה המשותפת של הסוכנות והממשלה בשבוע שע־בר בקריה היתה מוקדשת כו־לה לבעיות קליטת העליה. בי־שיבה זו הובאה הדעה לצמצם באופן זמני את העליה בגלל קשיי הקליטה.

בהצעה תמך משה שפירא שר הע־ליה, שטען כי אין הארץ יכולה לקלוט המונים רבים כאלה הבאים בזמן הא־חרון. כן תמך בו מיד מאיר גרוס־מן שטען אף הוא למען צמצום הע־ליה ואפילו הפסקתה הזמנית.

שפירא השמיע דברי תהלה ושבח לג־רוסמן בציינו בשמחה את אומץ לבו להגיד את האמת ברלה ודוקא בשעה זו כשהע־לים מתדפקים על שערי הארץ להכנס לצמ־צום. קפלן, שטרית, ובצבי הרמן הצטרפו אל תומכי ההצעה בדבר צמצום העליה. בח־ריפות רבה יצאו נגד הצעה זו מר בן גוריון, שזר, ד. רמז, ד"ר גולדשטיין, רפאל ודוב־קין, שאמרו כי אין להירתע בפני הקשיים ויש לנצשים אם כל המאמצים להגדלת האוכ־לוסיה שהיא עיקר העיקרים בשעה זו לבי־סוד מדינת ישראל. חברי הנהלת הסוכנות ובעיקר דוכקין ורפאל טענו כי הממשלה אינה עושה דיה למען קליטת העליה. חמ־שלה חריבה וחקלות אחרות.

בישיבה נמסר, כי ברגינסקי ממפ"ם ובצבי אלים וחקלות אחרות.

הרמן מן הפרגרסיבים כתבו על דעת עצ־מם ובלי יידיעת ההנהלה מכתבים למרקזי הגולה עם עצה טובה לצמצם את העליה. ברגינסקי התחרט אח"כ על כך. אולם הרמן המשיך לתמוך בדורשי הצמצום. קסלן שאל למה מביאים נכים וזקנים ארצה המכבידים על קבוצות הקליטה ועל כך קיבל תשובה שאין כל אפשרות להשאיר אומללים אלה בארצות מוצאם או במחנות אחרי שרוב היהודים עולים משם לארץ ישראל. בישיבה הודגש שאם נפסיק אף לזמן קצר את העליה אי נצמצמה, נשקפת סכנה שהיהודים בגולה יתחילו להשלים עם הדבר ויבקשו דרכים להסתדר בפזיתות בגולה ואנו עלולים ע"י־כ להפסיד את הגבורה לעליה.

בהצבעה נפלה ההצעה של דורשי הצמצום והוסכם להקים ועדה משותפת של הממשלה והסוכנות שתפקידה להכין תכניות ואפשרויות קליטה אר־לם מוסרים שלמרות זאת נוהג־שר העליה לפי השקפתו בניגוד לדעת הרוב ואם לא להכיה הרי למעשה צומצמה כבר הע־ליה לארץ ישראל.

תעלומת סטנליי

אחיו סבור שהוא הגיע לישראל

ניו יורק (ר.). — מרקוס וולקן, אחיו של סידני סטנליי הנדיע אתמול, כי נודע לו באורח בל־תי רשמי כי סטנלי הגיע לישר־ראל.

בחצות ליל אתמול קיבלו עתונאים ברי־טים מברקים דחופים ממערכותיהם בלונדון, שכביכול הגיע כבר סטנלי ארצה.

חקירה מדוקדקת בחצות הלילה בשדות התעופה של לוד וחיפה ובמטה הראשי של המשטרה לא אישרה ידיעה זו.

דובר הממשלה מסר אתמול כי הממשלה תקוים כלפיי אותה עמדה, שהיא נוקטת לגבי אנשים אחרים, הבולים בלי וויזות, וישלחוהו חזרה.

וסטנלי איננו...

לונדון (ר. וסס"א). — המשטרה הבריטית טרם הצליחה לגלות את עקבותיו של סטנלי. „סקוטלנד יארד" שקד, אור ליום אתי מול, לערוך בקורת מקיפה בכל הנמלים, שדות התעופה וחברות התעופה.

„שלום הבאתם לנו? שעבוד הבאתם!"

בנאום רב־רושם מוקיע מ. בגין את סעיפי הסכם־רודוס ומאשים את הממשלה בהסגרת חלקי־המולדת לאויב הבריטי

רבותי חברי הכנסת, בהסכם זה המונח לפנינו משת־קפת מדיניותה של הממשלה יותר מאשר בכל מסמך אחר שעליו שמה את חתימתה. אין זה ערד אורינטציה, ואין דבורים על אורינטציה, על גוש זה או אחר. אין זו מדיניות של ניטרליות, זוהי המדיניות הישנה נושנה: — המדיניות של ועידות שולחן עגול. לונדוניות. אין זה חשוב אם ועידות כאלה מתקימות בלונדון גופה או ברודוס, או מחר ברבת־עמון. יש שנוי גירסה אבל אין שינוי בתוכן.

אני מגסר לעצמו דגן וחש־בון שההנחה הזאת חמורה מאד, על כן חובתי וכוונתי לנמק אותה ולהוכיח לאותם חברי הבית שעדיין ניתנים לקבל נימוקים פוליטיים הג־יוניים, שההנחה הזאת נכונה וצודקת.

מונח לפני הסכם עם עבר הירדן. הס־עיף החשוב ביותר הוא סעיף מספר שש. סעיף קטן ראשון של סעיף שש אומר: מוסכם בזה כי כוחות ממלכת ירדן, תהא־שימית, יחליפו את כוחות עיראק בגיזרה התפרשה עכשיו בידי העיראקים. כביכול אין זה חשוב שהסכמנו לשם הגל". אחד מאתנו ניסה להתלוצץ על חשבון השמות. הייתי רוצה, להזכיר לבית כולו שבשני ההסכמים הקודמים בשביתת נשק לא הוזכר שמו של הצד החותם. אין זה דבר מקרי. אמנם איש מאתנו לא חתם עדיין על חוזים בינלאומיים, אולם קראנו הר־זים בינלאומיים ולמדנו עליהם — אולי מר לוביאניקר לא שייך לאלה שלמדו — באוניברסיטה. ולמדנו שכאשר חותמים על חוזה בינלאומי רושמים קודם כל את שמו של הצד האחד ואחר־כך את שמו של הצד השני. קובעים שייפוי הכוח מס־פיק בכדי שיחתמו על ההסכם.

משום מה קרה שבשביתת הנשק עם מצרים לא הוזכרו השמות! אתם יוד־עים את הסיבה. משום שמצרים לא רצ־תה להכיר בקיום מדינת ישראל. אנחנו קבלנו זאת. קבלנו גם את הפשרה שצ־אה מכך יהוא הדין ביחס ללבנון. בשני הסכמי שביתת הנשק לא ייזכרו ולא ייפקדו שמות החותמים עליהם. מה קרה כאן? מדוע הופיעו השמות? אפשר לס־עון כי קבלנו תשלום. כי על־ידי כך מופיע גם שם מדינת ישראל. גם זה אינו מקרה. בווין הכיר דה־פקטו בממשלת מדינת ישראל, על כן אין קושי שגם עבדו יכיר בקיומה של ממשלת ישראל.

לאותה הממלכה האשמית הירדנית", קיים הסכם עם ממלכת בריטניה, אשר צבאי שהיא תמצא לנחוץ, בכל שטח שיעבוד של שליטה של „הממ־לכה האשמית הירדנית".

משמעות ההסכם הזה הוא, שהבריטים רשאים, לפי אותו נשפם לחזור לא"י המע־רבית, ולהקים שם את פסיסיהם הצבאיים. משמעות הסכם זה הוא שההסכם איננו הס־כם צבאי, זה הסכם פוליטי ממדרגה ראשונה. משמעות ההסכם הזה הוא שלמעשה שעבדנו היום הזה את מדינתנו לבחין, אחרי מלחמת שחרור שהתנהלה נגד המשעבד.

אף בן גוריון מרגיש שמשהו אינו בסדר בהסכם זה

ראש הממשלה עצמו הרגיש, שכנראה, הסכם זה בכל זאת נבדל במידה רבה מאד, מן ההסכמים שנחתמו עם מצרים והלבנון.

התכנית - תכנית בריטית ישנה

אני מקבל את ההצעה שהושמעה פה: לקחתמש בשמות שהצד השני קורא לעצ־מו. ביחוד ראש הממשלה צריך לדייק בשמות. אחרת עלול עוד „השליט הנבון הדו־רש טוב לעמו ולארצו" להעלב. צריך לקרוא את הממלכה הזאת כפי שהיא קו־ראת לעצמה הממלכה ההאשימית הירדנית. והרי הממלכה הזאת עוד לפני חודשים מס־פר היתה שמה עבר הירדן. מה דין השי־נוי הזזהז אתם יודעים מה הסיבה? היא פשוטה מאד. התכנית היא תכנית בריי־טית ישנה. היא רשומה בועדת פיל. אתם יכולים שם לקרוא על חלוקת ארץ־ישראל לפי תכנית בריטית. אתם יכולים שם לק־רוא על כך שהגליל יהיה בידי מדינת ישראל. חלק מן הנגב יהיה בידי מדינת ישראל. ירושלים בינלאומית ושאר השי־טחים יסוקפו לעבר־הירדן. כלומר לממ־לכה ההאשימית הירדנית המשתרעת משני עברי הירדן. (ד. רמז: מדוע תפסח על אילתו)

בודאי חלו שנויים רבים, אבל הדבר הזה לא חל בתוקף שביתת הנשק אלא בתוקב המציאות, בתוקף המלחמה. לא השגנו שום דבר על פי דרכי שלום. הש־ליתם את עצמכם — יושבי הכסאות הי־רוקים — כי אם תסכימו לחלוקת ארץ־ישראל תשיגו את מדינת ישראל בדרכי שלום.

שילמנו בדמם של רבבות אחינו

אתם יודעים מה היתה התוצאה: שלמ־נו בדמם של רבבות מבנינו בחרגים ופצועים, — אני חוזר: ברבבות מבנינו — וכל זה כדי להשיג אותם הג־בולות הזמניים.

באותה הפיסקה עצמה נאמר שקיומו

(סוף בעמוד ב')

המועצה המקומית, רמת־גן ומוסדותיה, ההנהלה וחבר הפקידים

מוקיעים את ראשם על קברו הרענן של הסופר

מר שמואל שמואלי ז"ל

איש המחשבה והמעשה, מזכיר מועצת רמת־גן במשך 16 שנים שמת אתמול בגיל 57 לחייו

ומביעים תנחומים לאשפחה השכולה.

להדסה יוכלמן ומשפחתה

רגשי תנחומים באבלה הכבד.

משפחת מלח — משפחת גולוב
משפחת בנימיני — משפחת רוזנבלום
משפחת ד"ר מונבז — ד"ר קרל
משפחת ד"ר אנגל — חלפגשטיין צפי
משפחת יונגמן — משפחת חלל

לחברת יוכלמן הדסה ומשפחתה

אנו משתתפים באבלך הכפר פטרת

אביך

ההנהלה והטרעצת
של הסתדרות העובדים הלאומית בחיפה

7% אור

ימים להגרלת המלוה הפנימי

הזדמנות הגורל בידך
10.000 ל"י

סוכנות עממית למכירת אגרות־חוב של הגרלות מלוה עממי
במזומן 10-20 ל"י
בתשלומים חדשים 1 ל"י לחודש
משתתף מיד בהגרלה ובזכיה.

מקבלים בחשבון כל אגרות החוב. ומחליפים מלוה לאומי 10 ל"י בסך 10 ל"י. אגרות־חוב ממשלת פלשתינה בחשבון 6.750. הזוכה בזכיה מקבל גם מגרש חנם אין כסף בגודל של 900 מ"ר עם קושאן בטאבו ת"א.

הסוכנות הלאומית
רחוב יחודת הלוי 25
קומה ב'
תל־אביב

אליהו פרומצ'נקו ורעיתו
מרדכי מאיר צוקר ורעיתו
ד"ר יעקב פרומצ'נקו ורעיתו

מזמינים בזה את קרוביהם וידידיהם

לטקס הכנסת נכדם - בנם בבריתו של אאנ"ה

שיתקיים אי"ה ביום ה', ח' ניסן תש"ט (7.4.49). בשעה שתים־עשרה בצהרים בבית־החולים „אסותא" בתל־אביב.

נא לראות הזמנה זו כאישית.

בסטלנר

מכונות הכמלה וחמריהם
רחוב הנסיכה מרי 3, טלפון 2258
ת.ד. 595 ירושלים.
העזרו בפניסנו החדש
רחוב המלך דוד 6 (קומה א') טלפון 2258
(מעל קפה אלנבי)
מחלקה מיוחדת להכפלות

ועד סניף תנועת החרות חיפה

מברך את

פנינה ווילי

לנשואיהם

לפנינה ווילי

ברכות אחים לבביות.

אבן סנה ד. ומשפחתו
אפתר דוד גליקסמן
בקיש מ. ומשפחתו
טברים ומשפחתו
פרנקל לוי ומשפחתו
צביה וסנחם בן־חורין
שושני מיכאל
ד"ר שימל ומשפחתו
חנה דיסקב
משפחת בנימיני

לפנינה ווילי

שפע ברכות אושר

לנשואיהם

אביגדור — הוך רפקה
ביגלמן אחובה — מירה
בוגוזך אריה — שרון אברהם
בר מפרת צבי (כפר חסידים) — ששניק סלמון

לפנינה ווילי

ברכת אחים נאמנה.

ברית חברי אצ"ל לשעבר, חיפה

לשלום סגל ובח"ל — לפנינה ווילי

ברכות לבביות לנשואיכם.

כהן מאיר

חרות

עתון חדשות לחתרנות בארץ ובעולם, במת למחשבת־חרות יוצרת ומחדשת. רק חלוצים, ראשיים והדברים פרי עטם של ראשי תנועות חרות מביעים את דעת המערכת והחלטותיה.

בלי הגיון ובינגוד לאינטרס המדינה

שפע טובות ירד על עבדאללה ו„ממלכתו ההאשימית הירדנית". אם שסירבו לתת לו אחיו — בני בריתו ושותפיו לפלישה לתוך ארצנו ניתן לו על ידי ממשלתנו. החל ממתנות ממשיות ביותר וגמר בענינים שבדמיון — הוא השיג הכל:

„ממלכתו" הפכה מארץ שוממה עם מספר שבטים נודדים, למדינה עם מאות אלפים רבים של תושבים. היא התקרבה עד כדי מרחק מספר קילומטרים לחופיו של ים התיכון; ברומה של הארץ נמסרו לרשותו אזורים שהיו בידינו. ללגיונו ניתנה עזובה לבטחון בירושלים וסביבתה; הגישה להר הצופים נמסרה לחסדו; דרך־המלך לירושלים תשמר בידו והוא אשר יחליט באם להרשות לשיירותינו לעבור בה או לאו. כסף יקולק עדיין למען יבל להוסיף להקצבה הבאה מידו ארוגיו — בווין; בגזרה צרת העברות לידינו מחוקם משטרה ערבית — כעין מיליציה ערבית. אוך גבולות המדינה העברית.

בהישגים ממשיים אלה לא סגי. ידע עבדאללה להבטיח לעצמו את המהפכה הראשונה את אשר לא השיג עוד מאף מדינה — ונדמה לנו אם לו מבריטניה — שליטתו. מדינת ישראל היא הראשונה שהכירה בקיומו „ממלכתו ההאשימית־הירדנית". בחוזה עתנו עם בריטניה הוחרם שטחו הנרחב ביותר. אולם השם החדש עליו „עבר־הירדן" — ואילו בחוזה אתנו זו־כבר „ירדנית". אותו השם החדש עליו הוחלים „עבדאללה לפני מלחמת העולם הראשונה. אם יהיה נאלץ לוותר עליו בגלל התנגדותן של מדינות־ערב האחרות, אותם הוחתם בהכרת מדינה זרה — ודולא של מדינת ישראל. הוויתור „עבר־הירדן" לא זו בלבד שהפר לבסיס להתחייבות בינלאומית כלפי מדינות אחרות, אם חבל זה בניגוד לכל זכות ולכל חוק אלא גם מעבר מזה לירדן הוא לידי הארור־שטר העבר־ירדני שטחים — והוכרה זכותו לשליטה בהם.

בתוך כל זה — אף מלה על הבריטים. עוד לפני שבוע ימים הוחרמו הבריטים המסכנים, כי לא ייחתם הסכם כל שאותם הערבים שבמי ועידת השלום הבריטים החונים באזורי ירדן השונים. וכשנתגלתה האמת — נעלם גם ענין זה.

ואין סרט זה מקרי: דיון על הכוחות הבריטים היה מעלת את זכותם של הבריטים להחזיק בסיסים גם מעבר מזה לירדן כפי שהם זאת בעברו השני של נהרנו וכפי שהם עושים זאת בעקבה. השתיקה זה משאירה את הדלת פתוחה בשביל — בריטניה, ואת כל הוויות בידי עבדאללה, ואם ביום בהיר אחד יורהב תקשו את הוויה „עבר־הירדני" על הסכמתה שהתאימה עכשיו לאמה לשנוי הטריטוריאלי וקראה לעצמה „הירדנית" — לא תהיה כל סמכות לגלית להתנגד לכך, באשר לא הקדמנו רפואה למכה. ביקשנו בטחונות וערובות בענין זה.

הממשלה ידעה מה גדולים הוויתורים, ומה מרחיקה־לכת היא הוא מנסה לנחם את הצבור ע״י הפרחת שמחות בדבר תוספות לים „סודיים" בכיכול „המיטיבים" למענו את תנאי שביתת הנשק בעבדאללה. אך העובדות שנתפרסמו, אלו שצריכות לחייב את מדינתנו, בכדי להבטיח שכל הסכם סודי לא ישנה כאן את כמלוא הנימה. כי בכונותו של עבדאללה באם תבוא, להרשות מעבר להר־הצופים או לדרך־המלך לירושלים, אף „ויתורים" אלה, תמורתם נצטרך כמובן הן רצון טוב — גם „הנחות" אלה אינן משנות את העובדה: — ישראל המדינה הראשונה שנתנה לייצורו החדש של עבדאללה, ליצור של בווין את הגושפנקה של הכרת חיצונית.

הפונה של הממשלה לחתום על החסכם למען תגבר סיכויי קבלתנו ובצד רוח הוותרנות הפכו גם הפעם לרועץ לנו ונתנו את פרים הסכם שעצם קיומו, ועצם תכנו מגוגדים לאינטרסים החיוניים של המדינה, של עצמאותה, ושל קיומה.

חתימת הסכם שבוצעה בלי ידיעת נציגיו הנבחרים של הצבור המאורגן המעציב והשלילי ביותר בשנת הביסוס של עצמאותנו ובלי לחלחם בהסכם זה, לא להרשות שיהפוך בסיס להסדר סופי — חובת כולנו, חובת הכנסת וחובת דעת־הקהל!

כינוסם שלי עתונאי הארץ

הימים יעמדו חגיגית כינוסם הארצי של עתונאי הארץ. — הראשון בתקופת שלי עצמאותנו המדינית. הצבור הרבגוני של משרתי עניני המדינה יקבץ את דרכו לאור התמורות שחלו בחיינו בשנה האחרונה ויתרכז להתאמה למסגרת הפוליטית החדשה של העם. לצרכיו ותפקידיו. בעיתי זו תהווה ללא ספק את מרכז הדיונים. כי לא עוד צבור של משרתי־שם יוועד, אלא אנשים הנושאים על שכמם חלק רציני ביותר של המשמעת על עיצוב דמותה של דעת־הקהל והמהווים מבחינה זו גם מוסד בעל ערך עדיני ממדרגה ראשונה.

נקוה, — שמהכרה זו יוסקו המסקנות המתאימות והחלטותיו של הכינוס ויכו פעולות המוסדות בו ישוו לארגונם של העתונאים מאחר של מוסד פרינני טוב, מוגן ע״י המדינה, ונהנה מהוקרתה ומתמיכתה.

הסנסציה האלבנית של קרוסמאו

זהרי לנעולים

בחוגים יודעי דבר בואשינגטון מכחישים. דברי הסוכנויות הלגרפיות, את. הסוכריות הסנסציונית של ריצ׳ארד קרוסמאן, הסוגן מסצמות המערב דנות עתה בתכנית לתן לוקח אלבניה בין יוגוסלאוויה ויוון. אם ביום בחשבון שקרוסמאן. איננו עתונאי בלי מי אחראי הרוזף אחרי סנסציות, אלא עסקן שוואלאנטרי חשוב, נצטרך לוקר, משרביו ראויים לאמון במדה לא פחותה מאשר ההכ־חשה ב„חרום יודעי דבר" בעלמא.

ההצהרות שאמרנו בימים האחרונים מפי אייזנהאור ואף מפי הנשיא טרומן, מעידות עדות נוספת, מה רבה מדת החשיבות שבאמריקה יוחסה לשמירה על יוון בתוך תחום־השפעה המערבי. בואשינגטון עוקבים בעניין רב אחרי התפתחות הסכסוך בין יוגוסלאוויה ומוסקבה. בחוגים האמרי־קניים מביעים שסיכו יוגוסלביה, המתאמרים לשמור אמונים ל„הקומינפורם האדום", אינם מעיזים לתת ביטוי בגלוי להתקרבותם אל בית המערב. אך בתוקף העובדות, הרי יו־גוסלאוויה, אשר הקומינפורם שם עליה הס־גר לכלכלי, אי־אפשר שלא תהא נמשכת אחרי אמריקה. ארצות־הברית קונה כמעט את כל הנחושת היוגוסלאווית. המשמשת כח־מורה חלקית למגנן, אשר ברית המועצות מנמנעה בעת האחרונה את יצואו במעלה גי־כרת. באותה שעה עצמה מכספת אמריקה ליוגוסלאוויה מוצרי־נפט, אשר קנדים־לכן, לפני הסכסוך עם הקומינפורם, היתה יוגו־סלאוויה, מסבלת אותם מרומניה ומאלבניה. מלבד זאת מנסות חברות אמריקניות גדו־לות אחוזות לפתח ביוגוסלאוויה תעשיה בבדה. משלחת טיטו כבר תתמה מה עם חברות אמריקניות בנוגע להסס־ת מכונות וציוד ליוגוסלאוויה.

בדור איסוא שאמריקה מעוניינת מאוד בכדי את יוגוסלאוויה, וכמובן, גם את יון. אולם, אף על פי שהנשמת התכנית, אשר ברוסמאן גלה אותה ברבים, יש בה פיתוי רב בשביל מעצמות המערב מבחינת חיזוי של יון ויוגוסלאוויה, הנה קשיים עלולים לחלוש את עמדת הגוש המערבי בבאלקא־ן.

ראשית, כל מעשה של ביטול עצמאותה של מדינה קטנה הריהו בכלל בלתי סודי־ר ביותר. ותוקפה אלבניה תתן מיזעות. על הפרק עלו תצעות רבות להחישבות, מספר חבר הארגון, אבל הם לחו אותן, על מש־פר הדרך אין מותרים.

„בעצם לא האמנו, כי משפר תיפול", כך אומרים כולם. הבטיחו תגבורת, ואמנם באה, אלא שלא היתה מספקת, לו שלחו עוד 50 איש לא היתה נופלת.

שת עליהם כעת מלחמה נמרצת. הדברים הגיעו עד כדי כך שהממשלה הסוביטית השמיעה את האיום להספיק את האשראי לסיראמה, וכן את הספקת הסחורות השונות שאלבניה יכולה לקבל. אך רוק מרוסיה מאז פרץ הסכסוך בין יוגוסלאוויה, והקומינ־פורם. הממשלה האלבנית נאלצה להכנע וכל חסידיו של טיטו, התוסלים משרביו אחראיות במוסדות המפלגה והמדינה, הודחו מהתנוקם.

התכנית לחלוקת אלבניה, מן הכרח שתביא לידי חיזוק עמדותיה של מוסקבה הן באלבניה גופה והן בכמה ארצות בבאל־קאנים.

שבויי משמר הירדן מספרים חוויותיהם

(סוף מעמוד א׳)

דה כיון שלא היו בשטוש יותר. ובוצע תיקון את חכלים בכשרון מעשה ובעזר־תם „דפקנו" בהם כהוגן".

במשמר הירדן נשארו רק 7 משמחות עקשניות ובינגיהן חזקניים בלאג׳ניקוב. הזקן בא למשמר הירדן בהיותו ילד בן 6. ומאז נקשרה נפשו למקום והגן עליו עד הרגע האחרון. „את משמר הירדן אין עוזבים, והזקנים לא עוזבו, עד שנפלו בשבי יחד עם בנים".

בין החזורים בולטת דמותה האמקית של רבקה גרבובסקי, אשה בת 55 שקר־אי לה „אם השבויים". בזמן המאורעות של שנת 1938 איבדה רבקה גרבובסקי את בעלה ואחד מבניה. עתה, בקרבות איבדה בן שני. בכל זאת סתבה לעזוב את משמר הירדן והמשיכה להביא מזון לבחורים בעת ההסצאות הכבדות ביותר. בזמן הכבוש הסתתרה באחד המרתפים והסוריים לא הקשיחו בה. בלילה יצאה יחידה ונפגעה ברגל בביזון לראש פינה. לרוע מזלה נתפסה על־ידי הסוריים באמצע הדרך.

17 מאנשי ארגון וג׳בוד בשבי

מאנשי ארגון וג׳בוד נפלו 17 איש בשבי (מהם 4 בחורות) השאר מרוכזים באבו כביר. נשים מצעקות ותיגוקות. על הפרק עלו תצעות רבות להחישבות. מספר חבר הארגון, אבל הם לחו אותן, על מש־פר הדרך אין מותרים.

„בעצם לא האמנו, כי משפר תיפול". כך אומרים כולם. הבטיחו תגבורת. ואמנם באה, אלא שלא היתה מספקת, לו שלחו עוד 50 איש לא היתה נופלת.

להביע אי־אימון לממשלת בן־גוריון

נאום הלל קוק

(סוף מעמוד א׳)

שלנו בסינאי האמריקאי, שפעלו תחת הנשי־פעה שלו (אנשי קבוצתו בשנת 1945 גרמו ששר החוץ האמריקאי הודיע שאמריקה לא תכיר בממשלה העבר־ירדנית ולא הכירה בה. והנה לפני חודשים מספר נזדמן הנואם שוב להיות בוואשינגטון וכאשר צצה מחדש הצעה שארה״ב תכיר בממשלת עבר הירדן, הוא הציע למר אילת לפעול נגד הקבוק ברם, אילת התחמק מזה וממשלת ארה״ב הכירה בעבר הירדן לאחר הסכמה בדיעבד, אם לא באורח רשמי מצד ממשלת ישראל.

ממלכת עבדאללה היא פיקציה ותו לא

אשר לעצם הסכסם, ציין קוק, שאין להש־ותו כלל וכלל להסכם, עם מצרים שהיא בכל אופן ארץ של מליונים. לא כן לעבר הירדן. אין מנהלים מו״מ עם מדבר, עם פיקציה. מנקודת השקפה שלי, אין עבר הירדן. יש א״י אחת, שירושלים ביקרה ושני גדות הי־דן הם הסריטוריה שלה. אין צורך להכחיש בפני העולם באמת הזאת. אולם מנקודת השקפה של ממשלת בן גוריון אפשר היה לחתום על הסכם עם עבר הירדן על בסיס לפחות של נסיגת הכוחות שלהם לצד השני של הירדן.

המתפללים לשלום ירושלים יצביעו לפי מצפונם או לפי השוט המפלגתי?

ה. קוק סיים את נאומו בפניה לס״עות הקואליציה כי ההצבעה על הצעת חרות היא הפעם הצבעה של מצפון. ביחוד זוהי הצב־עה על הססאטוס של ירושלים ועל קדוש־תה של הבירה. בהיסטוריה של העם ובשביל הנואם שבא מבית מלוריתי מסויים בירושלים תשמש העובדה כמבחן כיצד יצביעו אלה המתפללים לקדושתה של ירושלים, אם יצ־ביעו לפי מצפונם או לפי השוט המפלגתי.

הודעת ראש הממשלה

עם ראשית הדיון בכנסת מסר ראש הממשלה הודעה על פרסי הסכם שנחתם ב־3 באפריל ברודוס עם עבד״א. הוא סקר הזדמנות את פרסי הסכסמים שקדמו לזה עם מצרים והלבנון. את הודעתו על הסיום המוצלח של שלשת הסכמים שלא הכילה, אגב, שום פרטים חדשים מאלה הידועים לציבור, סיים בן גוריון בהבעת הוקרה בשם הממשלה למתווך ד״ר באנץ׳ ש„מלא את תפקידו בכשרון רב״ בשעת המו״מ עם שלשת הסכסמים.

ז. בר־ניר הודיע בשם סיעת מפ״מ שהיא כופרת בזכותה הפורמלית של הממ־שלה לסיים את המו״מ על הסכם בלי הסכמת הכנסת. הנואם סיים את דבריו בהצעה שה־כנסת תודה את הסכם רודוס מה־3 באפריל.

י. ריפסטין (מפ״מ) ציין, כי אותן המ־דינות הערביות שאתן חתמנו הסכמים ממ־שיכות למעשה במלחמה דיפלומטית נגד מדינת ישראל וסרם ויתרו על המלחמה בנו. ההסכם עם עבד״א מהוה הכתרת עבדאללה על חלק ממערב א״י ואין לדעת אם תאבונו נגמר בזה.

להלן גילה הנואם את קיומם של בוחות מרי ערביים המעוניינים במו־הודי א״י בהחז־רת השלמות לארץ.

הראשון שיצא להגנה על ההסכם היה איש הקואליציה במקשלה, ז. ורהפטיג. הנואם לימד סניגוריה על הממשלה שתחמה על הסכם בלי לשמוע את דעת דעתה של הכנסת וקבע שלמרות שת״א ופ״ת נמצאות בטוח תותחי הלגיון והבריטים, אין לראות בהסכם זה סכנה לנו.

י. בן אהרן (מפ״מ) אמר כי הכנסת אינה רואיה ליחס טוב יותר מצד הממשלה כלפיה מאחר שהיא מוכנה לקבל את הדין בכל המקרים.

הנואם סנה לראש הממשלה ושאל: „מי נתן לכם את הרשות לחתום על הסכם בזה?"

פ. לוביאניקר, „המצליף" הראשי מטעם מפא״י, השיב בפתוס לנואם הקידם כי בן גוריון חתם על הסכם עם עבדאללה „בשם העם הישוב בציון" שהביע לו את אמונו ברוב קולות.

אשר לטענה כי תותחי הבריטים מאיי־מים על ת״א ופ״ת, הרי לדעת הנואם אין זה הבדל במלחמה מודרנית אם אותם תותים יעמדו על גדות הירדן או מול תחנה או פ״ת. „המצליף" סיים את נאומו בהצעה להבעת הוקרה למנשלה על ש„יכלה את „העם הישוב בציון" בהסכם מסנג זה.

ד. צ. פנקס („מזרחי") טען כי הוא מבין לרגשות אנשי חרות. גם הוא רוצה

בירושלים ובארץ ישראל משתי גדות הירדן „אבל יש להתחשב במציאות". אם כי הנו־אם מודה כי ההסכם הזה לקוי הרי הוא סבור שלא היתה לנו ברירה אחרת.

י. הרדרי („פרוגרסיביים") חזר על גישת קודמו שהגורם העיקרי לחתימת ההסכם עם עבדאללה הוא התחשבות „עם המצב הרו־אלי" של מדינינו. הוא גלה רחבות לב וטען שלוא מוכן להכיר בזכות האצ״ל בנ־רוש הבריטים אבל מאידך הוא סבור כי בלי הסכמתו של העם לחלוקה לא היינו מגיעים למדינה.

י. ספיר („מוכז״) נקט בנאומו קו של זהירות. הוא נסה לעמוד על הצד החיובי של ההסכם ואמר שאינו שולל אותו ביסודו אך כאשר עמד על פרטי הפרטים שלא הוא מצא בו כאיש פית הקרוב לגבולות החד־שות. לקויים רבים וסכנות מבחינת בטחון. כתוצאה מכל זה סיעתו לא תביע אי אימון בממשלה אך לא תביע אימון לה.

א. ליבינשטיין (מפא״י) הלל את ההס־כם עם עבדאללה ונסה להתפלסם, אך בצורה בלתי מוצלחת, עם הדעות המתנגדות להס־כם שהובעו בכנסת.

מ. וגלנר (קומבוניסטים) חזה את דעתו כי ההסכם עם עבדאללה אינו מקרב את השלום היציב במדינת ישראל וביו הארצות הערביות. אין שלום נוסח צ׳מברליין.

מ. סנה. (מפ״ם) התקיף קשה את מדי־ניית החוץ של הממשלה וטען כי עם כריתת הסכם הוגש של לבעבדאלה ואמון לעם יש־ראל. „אך ההיסטוריה הישראלית והעולמית תבטל את ההסכם עם עבדאללה".

בוקיפ טובי (קומוניסט עובר). התנגד להסכם שלא הוגש תחילה לדיון בכנסת. מסרת חלק ממערב של א״י לעבדאללה. בוויון „מאיימת על עצמאות ארצנו".

מ. גרבובסקי (מפא״י) שיבח להגנת הסכם רואה בו הישג חשוב מאחר שקיבנו אותם הערבים. שבימי ועידת השלום הערבו בלוזנון לא רצו לשבת אתנו לד השולחן חתמו הפעם על הסכמים אתנו.

תשובת בן גוריון

בתשובה למתוכחים, חזר ראש הממש־לה על העובדות המציאותיות שהביאו אותו להסכם זה כמו לשנים הקודמים. גם הוא טען כי הרוב של העם הישוב בציון. דיבה את כוחו למדינות הריאלית שלו. אשר לע־צם ההסכם מודה ראש הממשלה שהוא לא מסיק שלום למדינת ישראל ואין הוא כולו לערוב לכוסקה שלא תפרוץ שוב מלחמה כע־בור חצי שנה. כן הוא מציע שנהיה צנועים במקצת ונחדל לדבר במלחמה באימוריא־ליזם.

בהצבעה קבלו הצעת חרות להב־עת אי אימון בממשלה 15 קולות (חרות והלוחמים) נגד 64 קולות של מפלגות הקואליציה תוך המנעותם מה מפ״מ והקומוניסטים. הצעת מפ״מ על בטול הסכם רודוס עם עבה״י זכתה ב־19 קולות של מפ״מ, קומוניסטים ולוחמים נגד 68 של מפלגות הקואלי־ציה תוך המנעות של חרות.

להלן גילה הנואם את קיומם של בוחות מרי ערביים המעוניינים במו־הודי א״י בהחז־רת השלמות לארץ.

הראשון שיצא להגנה על ההסכם היה איש הקואליציה במקשלה, ז. ורהפטיג. הנואם לימד סניגוריה על הממשלה שתחמה על הסכם בלי לשמוע את דעת דעתה של הכנסת וקבע שלמרות שת״א ופ״ת נמצאות בטוח תותחי הלגיון והבריטים, אין לראות בהסכם זה סכנה לנו.

י. בן אהרן (מפ״מ) אמר כי הכנסת אינה רואיה ליחס טוב יותר מצד הממשלה כלפיה מאחר שהיא מוכנה לקבל את הדין בכל המקרים.

הנואם סנה לראש הממשלה ושאל: „מי נתן לכם את הרשות לחתום על הסכם בזה?"

פ. לוביאניקר, „המצליף" הראשי מטעם מפא״י, השיב בפתוס לנואם הקידם כי בן גוריון חתם על הסכם עם עבדאללה „בשם העם הישוב בציון" שהביע לו את אמונו ברוב קולות.

אשר לטענה כי תותחי הבריטים מאיי־מים על ת״א ופ״ת, הרי לדעת הנואם אין זה הבדל במלחמה מודרנית אם אותם תותים יעמדו על גדות הירדן או מול תחנה או פ״ת. „המצליף" סיים את נאומו בהצעה להבעת הוקרה למנשלה על ש„יכלה את „העם הישוב בציון" בהסכם מסנג זה.

ד. צ. פנקס („מזרחי") טען כי הוא מבין לרגשות אנשי חרות. גם הוא רוצה

המתפללים לשלום ירושלים יצביעו לפי מצפונם או לפי השוט המפלגתי?

ה. קוק סיים את נאומו בפניה לס״עות הקואליציה כי ההצבעה על הצעת חרות היא הפעם הצבעה של מצפון. ביחוד זוהי הצב־עה על הסטאטוס של ירושלים ועל קדוש־תה של הבירה. בהיסטוריה של העם ובשביל הנואם שבא מבית מלוריתי מסויים בירושלים תשמש העובדה כמבחן כיצד יצביעו אלה המתפללים לקדושתה של ירושלים, אם יצ־ביעו לפי מצפונם או לפי השוט המפלגתי.

הודעת ראש הממשלה

עם ראשית הדיון בכנסת מסר ראש הממשלה הודעה על פרסי ההסכם שנחתם ב־3 באפריל ברודוס עם עבד״א. הוא סקר הזדמנות את פרסי ההסכמים שקדמו לזה עם מצרים והלבנון. את הודעתו על הסיום המוצלח של שלשת ההסכמים שלא הכילה, אגב, שום פרטים חדשים מאלה הידועים לציבור, סיים בן גוריון בהבעת הוקרה בשם הממשלה למתווך ד״ר באנץ׳ ש„מלא את תפקידו בכשרון רב״ בשעת המו״מ עם שלשת הסכמים.

ז. בר־ניר הודיע בשם סיעת מפ״מ שהיא כופרת בזכותה הפורמלית של הממ־שלה לסיים את המו״מ על הסכם בלי הסכמת הכנסת. הנואם סיים את דבריו בהצעה שה־כנסת תודה את הסכם רודוס מה־3 באפריל.

י. ריפסטין (מפ״מ) ציין, כי אותן המ־דינות הערביות שאתן חתמנו הסכמים ממ־שיכות למעשה במלחמה דיפלומטית נגד מדינת ישראל וסרם ויתרו על המלחמה בנו. ההסכם עם עבד״א מהוה הכתרת עבדאללה על חלק ממערב א״י ואין לדעת אם תאבונו נגמר בזה.

להלן גילה הנואם את קיומם של בוחות מרי ערביים המעוניינים במו־הודי א״י בהחז־רת השלמות לארץ.

הראשון שיצא להגנה על ההסכם היה איש הקואליציה במקשלה, ז. ורהפטיג. הנואם לימד סניגוריה על הממשלה שתחמה על הסכם בלי לשמוע את דעת דעתה של הכנסת וקבע שלמרות שת״א ופ״ת נמצאות בטוח תותחי הלגיון והבריטים, אין לראות בהסכם זה סכנה לנו.

י. בן אהרן (מפ״מ) אמר כי הכנסת אינה רואיה ליחס טוב יותר מצד הממשלה כלפיה מאחר שהיא מוכנה לקבל את הדין בכל המקרים.

הנואם סנה לראש הממשלה ושאל: „מי נתן לכם את הרשות לחתום על הסכם בזה?"

פ. לוביאניקר, „המצליף" הראשי מטעם מפא״י, השיב בפתוס לנואם הקידם כי בן גוריון חתם על הסכם עם עבדאללה „בשם העם הישוב בציון" שהביע לו את אמונו ברוב קולות.

אשר לטענה כי תותחי הבריטים מאיי־מים על ת״א ופ״ת, הרי לדעת הנואם אין זה הבדל במלחמה מודרנית אם אותם תותים יעמדו על גדות הירדן או מול תחנה או פ״ת. „המצליף" סיים את נאומו בהצעה להבעת הוקרה למנשלה על ש„יכלה את „העם הישוב בציון" בהסכם מסנג זה.

ד. צ. פנקס („מזרחי") טען כי הוא מבין לרגשות אנשי חרות. גם הוא רוצה

בסין מדפיסים שטרות כסף רק מ־50 אלף ומעלה..

בסין הוחלט להדפיס רק שט־רות כסף גדולים. בני 50 ומאה אלף חואנים. הואיל ודמי ההדפ־סה של השטרות הקטנים תעלה יותר מערכם, בשוק... על כך הו־דיע אחמוד שר. הכספים הסיני. הוא עיין. כי אנדקס המחירים ההתם עלה פי 32 מאז חודש ינו־אר.

„שלום הבאתם לנו? שעבוד הבאתם!"

(סוף מעמוד א׳)

„חילופי משמרות". במקום הצבא העי־ראקי יעמוד הצבא של הממלכה ההאשר־מית הירדנית. מהו הדבר הזה. האם זה מקרה? מדו יוצאים העיראקים. מדוע גם־כ־גם עבדאללה לאותו שטח. מי נתן לו את הפקודה. מי נתן לו את ההוראה. ומי נתן לבגדד את ההוראה לצאת? למה לא חתשבו על כך. למה תקבלו דברים אלה בלי מחשבה נוספת?

מי הכריחכם להסכים לכך?

הדבר ברור שזוהי תכנית פיל במה־דורה חדשה. או תכנית מוריסון מתוקנת. אני אמרתי „עידות שולחן עגול לנונו ניות". משום שהאנשים הישבים הינם על ספסלי הממשלה. היו מוכנים לחתום על תכנית מוריסון בתנאי שתינתן להם הרשות לקבל חמשת אלפים סרטיפיקטים לחודש. על כן אין זה מפליא שהסיפוח קם והיה בהכרת ממשלת ישראל.

מי הכריח אתכם להסכים לכך. כיצד הייתם לצופים משלמים לחילופי „משר־מרות של צבאות. לישה הם דבר כל כך פשוט וקלו (ב. שיטרית: ואם היו הולכים בלי שביתת נשק היית מוגע אותם?).

הרי אתה שר המשטרה. לפחות חוק־צריך שר המשטרה לדעת. יש הבדל גדול מאד בין מצב מלחמה שעליו לא ניתנה כל הכרה לבין מצב שהוכר. אנחנו חות־קפנו על־ידי צבאות פלישה. זה היה בל־תי־חוקי. והנה עתה הכיבוש הבריטי עבר־ידדני במשולש הוכר על־ידי ממשלת ישר־ראל. אדוני שר המשטרה מבינו שאלת חוק הוא. כדאי היה שתלמד זאת.

ועכשיו רבותי, בסעיף קטן 4 של אר־תו. סעיף 6, נאמר שקו שביתת הנשק בגזירת חברון—יס״המלח בסעיף־ניכרת מן הקוים הצבאיים הנוכחיים לטו־בת כוחות מלכות הירדן ההאשימית.

הממשלה מודה בזה שהסכימה לס־טיה ניכרת. וכדאי היה לקרוא את נוסח ההסכם בלשונו המקורית בשפה האנג־לית. — השפה היא במקרה זה סמלית מאד — שם כתוב במפורש על סטיה ניכרת מן הקוים בגזירת חברון—יס־המלח. למה הסכימה הממשלה לכך?

כתוב עוד בסעיף זה כי כפיצוי לכ־ביש בין טולכרם ולקיליה הנמסר לר־שותה מסכימה ממשלת ישראל לשלם לממשלת ממלכת הירדן ההאשימית את הוצאות של סלילת כביש חדש. סוג א׳, באורך 20 ק״מ.

אם כן עלינו לבנות דרך איסטרטגית חדשה בשביל עבדאללה. מקוה אני על כל פנים ש„טולל־בונה" לא יצטרך להקים את הכביש הזה, כסף ישראלי — אנו כבר נותנים לבנייתו.

נוצר תקדים מסוכן בהסכמה למשטרה ערבית עצמאית

בסעיף קטן 6 כתוב לאמור: „באם יה־ליש מי מבין התושבים לנטוש את כפרו יהיה רשאי לקחת עמו את רכושו בבעלי־חי ושאר מטלטלין ולקבל בלי דיחוי פיצויים מלאים תמורת קרקעותיו שעזב. יהיה. אסור לכוחות הישראליים להכנס לכפרים כאלה או לחנות בהם; משטרה ערבית שתגוייס מבין בני המקום, תאור־גן ותחנה בהם לשם בטחון־פנימי".

אדם מדברים על תמורה ומדוע לא הוכנס אותו סעיף ביחס לנסיגת העברית מקוי חברון—יס־המלח? מדוע לא יוכל חייל עברי להציב דגלו בכפרים העוב־רים עתה לרשותנו? במקומות אלה יוקם משטר של גאפוריים ערביים מבית המקום. ואנחנו נדעים מה פירוש הדבר, יש לנו נסיון רב ביחס לשמירת החוק והסדר מצד גאפירים ערביים בני המקום. כף רגלנו לא תדרוך בכפרים הללו ועוד התחייבנו לשלם עבור כל הרכוש שהם יעזבו; בכ־סף מלא.

אינני רוצה להכנס לווכוח היסודי בשאלה זו. אולם אני אומר שזהו תק־דים וממשלת ישראל צריכה לרשום לפניה שבזה קבעה תקדים. כי הבעיה היא רח־בה מאד ואינה מוגבלת לכפרים במ־שולש בלבד. אבל לא זה העיקר. הש־אלה נוגעת לשלייתנו באותם. השטחים שכביכול עברו לרשותנו. במה תתבטא השליטה המעשית אם חייל עברי לא יוכל להציב רגלו במקומות הללו. אותם הש־לתם את כבוד ישראל על ידי הסכמה לאי־הכנסת חיילים עבריים לשטחים אלה.

רבותי, אל נא תחשבו שקל כל כך לאופוזיציה לבוא ולה־ציע הבעת אי־אמון בממשלה. זו הפעם הראשונה שאנו מע־

כיצד לא הזדעזע מצפון הדתיים?

אני רוצה לפנות בכמה מלים לחברי הכנסת מחזית הדתית. רבותי, אני רוצה לשאול את מצפונכם, ואני נמנה על המאמי־נים בקרב ישראל, כיצד לא רעדה ידכם לתת הסכמה לתכנית שיש בה הכחה במס־לה האשמית העבר־ירדנית. בלומר בהסרתו של הירדן — הירדן כולו — בידי הארב־צאד לא רעדה ידכם לתת הכרה רשמית בשליטתו של עבדאללה בעיר העתיקה בי־רושלים, אין זו שאלה של קואליציה, זוהי שאלת השאלות של המצפון העברי.

ולבסוף אני רוצה להשמיע דברי אזהרה חמורים מאד. אני רואה להדגיש בקשר לזה שאמר ראש הממשלה. אבל בטרם אשימנים עלי למנוע מראש כל אי־הבנה. בקשר עם המלה „הפחדה", אשר בה השתמש ראש הממשלה עמדים מספר. איננו בא להפחיד „קל ישראל אמרצים מאד". בוודאי שאנו מע־ריך מאד את אומץ לבם של אנשים שלרשו־תם משמרה צבאית, משמרה רגילה. משמרה שמירת דעוד יותר חשאית. כמובן שאינני יכול שלא להדגיש אומץ לבם של אנשים שאין להם משמרה א. ב. ר.ב.

כל ישראל הם אמיצי לב ואין ספחדים. ואף על פי כן, או דוקא משום כך היום הזה, לאחר שנשפך כל כך הרבה דם לא כדי שהיה גטו משועבד אלא בכדי שתקום מדינה חפשית. הריני אומר לכם רבותי את־רי החתימה: שרים, הזהרו במעשיכם!

Caviant Consules!

עבודת הוועדות

6 ועדות תעבודנה היום בכנסת: ב־9 בבוקר ועדת־העבודה, ועדת חוק ומשפט ועדת השרותים הצ׳בוריים. ב־11 תתכנס ועדת הכלכלה וב־4 ועדת־הפנים. ב־5 ועדת הכספים.

ב״יום ד׳ בשעה 9 בבוקר מתכנסת הועדה לענייני חוץ ובטחון וב־10 הועדה לחינוך ותרבות.

נוכח הצטברות עבודה רבה לועדות לא יוצרת הפיקס קוראת לפגישה משותפת — תיערכנה ישיבות מלאות היום ומחר.

על ימין ועל שמאל

משתפי־פעולה מאושרים!

(י.) ובכן, הפרשה של שיתוף המנגנון הממשלתי עומדת להסתיים. הועדה התלת־אביבית סיכמה את עבודתה וכן גם תעשינה בקרוב גם הועדות בחיפה ובירושלים.

הועדה עשתה את מלאכתה בהסתר. בו בזמן שבעולם כולו הוקמו בתי־דין לטיפול במשתפי־פעולה עם הכובש הזר והדין היה במידה רבה מאד פומבי — הועדיפו אצלנו להצניע את הבעיה. וברור — שבעוקם כולו ישבו בבתי־דין כאלה לא משתפי־פעולה, אלא לוחמי המחתרת...

בועדה נקבעו כך וכך אחוזים של פסר־לים, מה שימש כבסיס לפיטולו של הפקיד שעבד בממשלת המנדט? זה מענין כאור וגם הצבור היה רוצה לדעת על כך!

אך האם רק פקידי „ממשלת המנדט" הם שיש להקים בדבר יחסיהם עם הברירים? האין הולמת הרבה יותר את מסרת ביעור משתפי הפעולה עם הברירים תקירת פעו־לתם של אנשים שלא היו פקידים רשמיים של „ממשלת ״ יס״ ושיתפו אתה פעולה — ואף זכו במדינה העצמאית לפרסים בעד זה?!

האם רק דגי־רקק צריכים לסבול ולסבו־ל את הלוחיתים?... כנראה שמטרת הועדות „לטהר" את שיתוף הפעולה עם הכובש מסוג מסויים...

תופסק ההשתוללות!

(י.) ההתפרצות הבלתי־מרוסנת נגד ליאון ויהו, שהרצה על בעיותיה הכלכליות הכו־ציאליות של צרפת בתורת נשיא מרבית הכלכלית (זה כעין פרלמנט בלבלי של צרפת) מוכרחה להוציע את הצבור ואת המשלה גם יחד לראות בעוד מועד בעינים פקוחות את המקור האמיתי של צורה כזו לבעיות התגבדות והשפעותיה של מישהו. באופן הבולט ביותר נתגלה דבר שעכדנו עליו יא פעם: המתעספים באיצטלא של „הגיונית" ה־מצהירים הצהרות נגד מעשי אלימות — שקר מדבר בגרונם. כאשר הדבר נוגע להם בעירה הקטנה ביותר — אין הם נרתעים לא רק מלכות נגאי המכוערות ביותר, אלא אינם נרתעים אף מפעשים.

מה שקרה בזמן הרצאתו של ליאון ויהו מאיע עוד יותר, כאשר אין זה רק גילוי רצון להגיב מהגרים נפסדים בחיינו הצבו־ריים. ההתפרצות כונה נגד אורח זה, נגד אדם שעשה למען ציון, למען זכויותיו של עם ישראל בארצו יותר מאותם. האנשים שיקום להסתיע לו, ואשר זכותם היחידה היא תמיכה בבנוסיותיו של הניפחי ואלתרה־פעולה עם „לוחמי החופש העבריים".

מר ויהו בא כאורחה של הסתדרות הכללית וקבלת־הפנים שנערכת לו אין היא מעסקנו. אך אין איש בצבוריות העברית במדינה, באם נאמן הוא למדינה ולעם בלבד, להם ולא למישהו אחר — שלא יתקומם

נגד הוצאת שם כזה על המדינה הצעירה ונגד השחרת פניה בפני גורמים זרים והש־מצת שיבה הטוב בעולם הרחב.

**יהיה אשר יהיה. היחס למר ויהו, להש־קפותיו ולפעולתו למולדתו — אורח הוא בתוכנו.

בירושלים הבירה

ד"ר ה. ייבין

ב. ור בסנהדריה

[illegible] בי של אמצע אדר נכנס אלי מכרי הרב, המנעים בקדושתו את אזניהם ולבם של אנשי מאה שערים (ובמאמר מוסגר: גם של אנשי „אחדות ישר־אל"...) והזמיני ללכת אתו ל„שכונה שלו" — לסנהדרין.

נעניתי לו.

אנו יורדים במורד רחוב הבוכאר־רים. שבו לא בקרתי זה למעלה משנה. רשמו עזובה בכל פינה. העוברים והשבים — נער יספרם. „מכתשים" רבים במדרכות ובאמצע הכביש — פימן להאקוצצות פגזים בעבר. אבל — תמות הדבר! — עקבות הרס מע־טות מאה. אך יתכן, שהאויב כיוון את אשו מדעת לשכונות מרכזיות יותר... הנה הגענו לרחוב שמואל הנביא. הבית אשר בפינה, שבו גרה לפנים משפחת ידידים, ארצישראליות על יל־דה החמודים, עומד עזוב ומציץ בחורי חלונותיו.

כאן, כבר אתה נושם אויר רב־מתח של [illegible] ב לחזיק ישר ממודל־[illegible] — „דאס ווייסע הויז", כפר שמכנים אותו אנשי הישוב הישן משכונות הצפון. שם מפחיד, המסמל הרבה דם וזקיבנות בנפש — זקנים ונשים וטף — הקיהו אותו בית הספר לשנתיים שעשינו ללגיון מעון ונקודת מוצא להרשות כבדות ולציליפות על פני השכונות העבריות.

הרבה מספרים על נסיבות כניסתו של הלגיון לאותו בי"ס לשוטרים.

אנו פונים, שמאלה, ברחוב שמואל הנביא.

והרי החוץ שה. הרעבה, לשעבר — חורת הממשלה, המנדטורית. אנו עולים אליה. באמצע — בין ירק העצים, שטח פנוי ומוריק אף הוא, עשוי ערו־גות ערוגות — כמעין משתלה. אך לא משתלה הוא: זהו בית־קברות. כאן נקברו ההרוגים, לפני שנחמסמה הדרך אף לכאן והלו אנוסים לפתוח בית קברות אחר במערב העיר. אתה מסתכל ברחמים בקבריהם של קדושי ישראל אלו, האנוסים לערוך גלות אף במחנם, בלי יכולת להגיע למקום של מנוחת־קבע, בתר הימים שבו שוכן האויב...

קברות מרובים וצפופים. על אחד מהם כתובת „התינוק פלוני בן פלוני"... הנה כי כן: האויב הבריטי־הערבי קצר לא הבדל גיל, והדם עדיין לא נוקם...

עוד פסיעות מספר, והרי אנו בתוך סנהדריה. לפי ביטויו של הרב: „הש־כונה הבנויה בין קברות סנהדרין גדו־לה". אף כאן — שקט ועזובה. אבל כבר נראים סני החחרים. המובילים מפלסליהם במריצות או בעגלות יד.

הנה „הבית המשותף" — קומתו התחתונה היא פרוצת חלונות וחרבה. „הגם לכאן, הגיעו פגזי הלגיון?" — שואל אני. „לא" — עונה הרב. קומה תחתונה זו נהרסה עדי הבריטים. נודע להם, שבבית הזה החזיק אצ"ל את אחד הקצינים הבריטיים החטופים — והרי, לשם נקמה, באו והחריבו קו־מה אחת בבית הזה. הדבר קרה עוד לפני כשנתיים"...

נכנסנו לבית הכנסת של השכונה. חור גדול נראה מעל „ארון הקודש" ומעל לוחות הברית שעל גבי הארון. רטט של חרדת־כבוד עובר אותך במ־קום קדוש זה, שיד הזר הטמא חלה בו. עמודים מקועקעים, ספרים — דוי־פיה עמוקה.

„בשבתות אנו מתפללים פאן" — אומר הרב. „אבל אנו רוצים לתקן את בית הכנסת — פנינו למוסדות, דפקנו על דלתות הרבה — ואין קול ואין עונה. אחד עסקן אמר לי: „אילו נר־שמתם ב„המזרחי" — נהייתם נענים". ואנו שואלים: כלום בית כנסת ומקום קדוש — ענין מפלגתי הוא? מדוע אין לנו עזר, בשעה שאנו רוצים לתקן את המקום הקדוש הזה, שחולל בידי פרעים? היכן המוסדות? והרי בית־כנסת זה — מקום מושב לשכונה של מה".

„עמ"ה מביא אני בזה את קובלנת התושבים לידיעת הצבור: אולי יועיל מדבר".

— כאן — מצביע הרב, בצאתנו מחוצה נהרג אחד מעסקני השכונה.

כן. כאן — כל טפח, כל שעל, רווי דם יהודי.

פנינו לבתי פאג־י. כיצד הצילו? הרי באותם ימי איר־סיון תש"ח עזובה עמדה ירושלים... וזכור לך אר־חו יום ד' מגועש־החפצנות, כשיצאת מפתח ביתך ופגשת אשה במטפחת.

כאן, באותו „מן, הגיעו חיילי אצ"ל שכם אחד עם אנשי הפלמ"ח והה־גנה. רבים הין הקרבנות שהביאו כאן אצ"ל — ביחוד מבין אלה שנספו באבסן.

אתה מסתכל בבתי פאג־י הנראים במבצרי עין באמת. פה כאן — „עקבות הרס מעטים להפליא. רק בקיר אחד מראה סרק מאורך — מקום „פגיעה ישירה" — של פגז. אבל הבתים עומ־דים על תלם. ופה ושם עולה מפנים הדירות קול אוושה עליזה: „עקרות־הבית שחזרו משפשפות ומנקות ומת־קינות דירותיהן לפסח הממשמש ובא... עלינו על גג אחד הבתים.

— אתה רואה? — אומר לי הרב. — מכאן נראה לך חלק גדול של ירו־שלים.

גבורת הנוער וחסדי שמים עמדו לנו.

אני מצביע לפניו על שייך ג'יראה ומפלים:

— דא עקא, שלא כבשנו את שייך ג'יראה.

— לא. זה העיקר — משיב הרב. העיקר שלא כבשנו את העיר העתי־קה. החזקנו...

ודאי שזהדין הזה עמו. עם הרב: החזקנו את העיר העתיקה...

— מי יודע, מתי נהיה עכשיו על יד הכותל, הכותל הוא — של הלגיון...

— הרי הכותל הוא חלק מהויתו, כי בכוח רוצים שרשי אמונתו, אל נכון, כי רוצה אנגליה ויתר המעצמות התומכות בה. זאת היתה גם הכוונה של השלוחן הגבוה עם ישראל. ישראל תילחץ אל הקיר ותתבע להרשות לש־ליטים לשוב. אך נראה שישנן מדינות ער־ביות המעוניינות דוקא בקליטת הפליטים הל־לו. כלומר לא כל־כך בפליטים הן מעוני־נות כמו במיליונים הרבים שיזרמו במשך שנים רבות לצרכי „ישובם וקליטתם".

לא נתעמק כאן בסיבות אשר הניעו את מדינות־ערב לדחות את הצעת השולחן הע־גול; עובדה היא שועידת הסתיימה בכשלון, ומשנכשלו בענין הפליטים, אומרים עתה שלשת קשרונים לרכז את מאמציהם ולעשות נסיון אחרון בענין ירושלים. הם נראים כבר מעוצבנים במקצת. זאת היא חזדמנותם האחרונה. אם גם כאן לא יצליחו — הם חוששים לכך — יצטרכו לארוז את מזוודותיהם, לעזוב את הארץ ולהתיצב בפני הערת ובסה מלא להודות, בשלגנו מכאן הרוגז למשמע הידיעה על העברת המשרדים הממשלתיים מהקריה לירושלים, מכאן האוהרה שנשלחה למשלת ישראל, מכאן הסיסה המבהלת לתל־אביב הרשויות עם בן־גוריון, ומכאן התעוררות בכלל בחו־גי הועדה ועידנותם בכל הנוגע לירושלים.

„כעת בידינו כלי נשק יעיל — מתימ־רים עקידי או"ם בירושלים. — בעוד ימים מספר תובא שאלת חברות ישראל בפני עצרת או"ם דן יהיה לדברים, ברמז מצד הועדה שישראל אינה נאמנה להחלטות או"ם — והבקשה תידחה. ובנשק זה אומ־רים חברי הועדה להשתמש ולנסות לסחוט מישראל ויתורים בשאלת ירושלים.

אולם לשאיפות הועדה יש התנגדות גם במחנה אויבינו. גם האויב — עבדאללה העבר־ירדני — הנתמך ע"י בריטניה מתנגד לאינטרנציונליזציה של ירושלים. סעמין ונ־מוקין דיעים: כתר דוד הוא ואמר לעצמו...

הרב בר־אילן מתוודה בפומבי

ההכנות בירושלים לקליטת המשרדים הושלמו בכבר. הבנינים המתאימים לכך, שופצו ונוקו וכל התיקונים הוש־למו בכבר כמעט. מוכנים גם בתים לשיכון הפקידים הרבים שיעברו יחד עם משרדיהם. איזור שלם הוקצה לכך, כפי שאומרע עלה הרעיון הזה עוד לפני ימים רבים בלבון של ד"ר דב יוסף, מושלה הצ־בא של ירושלים לשעבר, והוא שקד לשמור על האיזור ההוא והרחובות הסמוכים להם לתכלית זו בלבד. בפלה | אחת, הכל מוכן ואין כל קושי אוביקטיבי בהעברת המשרדים.

אולם בקריה צדיין מהססים. יושבי שרים המסרבים אפילו לעבור ירושלימה. כך קור־אים בשמם של שר התיגונן מר ז. שזר ושר הסעד הרב י.מ. לוין שהודיעו במפורש שהם אינם מוכנים לעבור לירושלים. משום מה? — סתם ככה: שר הסעד, שהוא מאנשי אגו־דת ישראל שכל מוסדותיהם מרוכזים בירו־שלים שלום עובדות! הסבול אם המשרד יעבור ירושלימה". שר התיגונן הושפע משום מה — כפי שמסורים — ממנהל מחלקת התיגונן ד"ר בן־יהודה, שאין להרבין תורה מירושלים. התורה אינה צריכה לצאת מציון אלא מבירת השפלה הוקא.

כאמור, אין סיכויי האינטרנציונליזציה גדולים בכלל התנגדות שני הצדדים, מאלו ניסא, גבר בקרב הצבור הירושלמי המחד מפני החלוקה. כל האבסורד של חלוקת הארץ ברור כבר לעינו דבים, אך האבסורד שבחלוקת העיר ירושלים — גדול ובולט עוד יותר. אפילו חסידי האינטרנציונליזציה לשעבר, הנה מתנגדיה החריפים, ביותר, ומ־שהסתלקו מרעיון זה לא נשארה להם ברירה אחרת אלא לסעון „כוקה שלי", ודוקא אלה אינם מוכנים לשים פש־רות. ביטוי לרחשי לב אלה נתן הרב מאיר בר־אילן במסיבת העתו־נאים האחרונה שלו בירושלים. הוא הזעיק את דעת הקהל והצביע על הסכנות. הוא לא הסיס מלהתחדות בקול על הזהותו בשגי־אותיו: נדמה, שאיש לא ביטא בצורה ברורה וחד־משמעית יותר את עמדת הצבור הירו־שלמי והלגיגיו משעשה זאת הרב בר־אילן. הוא תבע מעשים מיד, מעשים קונסטרוקטי־ביים בשטח הבנין והעירה בצד החלטה פו־ליטית מהירה וגמרצת. הוא גם הביע את שאיפותיו שהממשלה אינה נוהגת בכנות. חוששני — אמר — שגם משרדים אלה אשר כבר הוחלט בכיכול על העברתם, לא יועברו. מששאלנו על מה מתבסס חשש זה, השיב: „תתבבר ותראה!" והוא קרא לחוץ מוגבר על הממשלה, לחביעה רבתי מצד הצבור הירושלמי כולו.

כי כולם עתה בדעה אחת, שהמפתח לפת־רון בעית ירושלים הוא בידי משלת ישר־אל, ואך ורק בידה. בכך הודו לפני גם מש־קיפי או"ם וגם דיפלומטים זרים רבים בירו־שלים.

— מאת מ. וויטקין, סופר „חרות" בירושלים

תושבי ירושלים מתנגדים לחלוקתה של הבירה

ועדת הפיוס נואשה מלהשיג תוצאות כלשהן בפעולותיה

„הרי תבין, אדוני, אל נכון, כי ועדה זו, אשר נשלחה לארץ־ישראל ע"י עצרת האומות המאוחדות, כדי לסדר ולמצוא הס־דר סופי לריב בינינו לבין הערבים, אינה רוצה לשוב לייק־סאכסס בידים רקות ול־הודות במו פיה בכשלונה החרוץ. היא תנסה עוד לעשות כל אשר ביכלתה כדי להביא אתה „הישג" כלשהו ברוח החלטות או־ם ולפי טעמו", — במלים אלו הסביר לי אחד הפקידים במוכירות הועדה המפשרת בירו־שלים את הלך הרוחות בקרב ועדה זו על סף כשלונה החרוץ בשאלת הפליטים הער־ביים.

„מלכתחילה — הוסיף אותו פקיד — היה ברור לכולנו שבידנו את מאמצינו בשתי בעיות עיקריות: א) פליטי ערב; ב) הבט־חת משטר בין־לאומי לירושלים, אף כי גם יעבנו יפה שאנו עלולים להכשל בשני הד־ברים גם יחד".

הועדה המפשרת — במיצר

עכ"פ אין להתפלא על הועדה שהיא מנסה עוד בכל כוחה להציל את הפרסטיז'ה שלה ולהביא או"ם משהו ממש — אם כי חברי הועדה מבינים כבר, כנראה, שבשאלת ירו־שלים טופס מפלה ומסחק־נפש לא פחות מאשר בשאלת הפליטים הערביים.

עוד השבוע ישובו כל חברי ועדת הפ־יוס מביורות ירושלים. חברי המזכירות וחברי ועדת־המשנה לענייני ירושלים כבר שבו למלון המלך דוד ולארמון הנציב הב־ריטי לשעבר בצפון תלביות. הם אינם מס־תירים כלל וכלל את אכזבתם המרה מועידת בירות. אמנם הוגשה תכנית ממשית — וב־מקצת גם נבונה — ליישוב חצי מיליון פליטים בעבר הירדן בבספר ישראל והאר־גונים הכספים הבין־לאומיים, אך אנשי או"ם לכם בל עמם בדברם על תכנית זו. לא לכך התכוונו. ידוע אפילו כי בשעה שהוגשה התכנית לועדה בבירות, התנגדו לה אחדים מחברי־הועדה החילה. באותה רשמי באה ההתנג־דות בגלל חילוקי הדעות בקרב מדינות־בניהן בשדות הקרב בא"י. יצאו ממלחמה זו בשדות הקרב בארץ־ישראל יצאו ממלחמה זו בפחד־נפש. העיראקים מונים כבר את הימים ואת השעות לשובם הביתה. יוצא, כי הכל היה למען... עבדאללה. זה הבעד הבריטי־השונא כמעט על כלום, והועדה, — כך טוענת היא, — רוצה בפתרון שיתקבל על־דעת כל המדינות הערביות הלוחמות ב„ש־ראל". אך זאת רק למראית עין. האמת לאמר־הה היא שועדת הפיוס שאסה ועדיין שוא־פת להחזרת פליטי ערב לנקא לארץ־ישראל.

בפרספקטיבה של שנה אפשר כבר להעריך הערכה היסטורית את פרשת דיר־יאסין. אפשר בבן לקבוע מה היה כיבוש דיר־יאסין ואיזה חלק הוא מי־לא במערכה על השלטון בארץ מבחי־נה היסטורית יש לראות בכבוש דיר־יאסין מפנה כללי במערכה הצבאית.

עובדה היא כי תשטח המאוכלס הראשון בארץ ישראל שנכבש על־ידי כוחות יהודיים היה דיר יאסין. אמנם היו פעולות כיבוש אחרות בארץ, אך בשטחים בלתי־מאוכלסים. בשטחים מאוכלסים עוד נהגנו עד ימי אפריל בשיטות של „פגע וברח". בדיר־יאסין השתלטנו על אזור מאוכלס והוכחנו כי ראוים אנו את עצמנו אדונים גם בשטחים שבהם יושבים הערבים.

מה היה כיבוש דיר־יאסין ב„ביל תושבי ירושלים?

באותם הימים כבר נתן המציר את אותותיו בעיר המוקפת אויבים. הרוח היתה מדוכאה. מכה אחר מכה הונח־תה על תושבי ירושלים, והיאוש הת־חיל מכרסם בלבבות. קרבנות השיירות לעטרות וגוש־עציון היו מרובים. רחוב בן־יהודה הטיל סלום איום על התו־שבים. במרכז, ב„ווינגרד" עוד ישב האויב הבריטי חמם את מזימותיו הא־פלות. יום־יום נפלו קרבנות באיזורי הגבול. ונדמה היה כי ירושלים המי־קסת לא תחזיק מעמד ביום הקרב המכריע.

באותם הימים התנהל קרב כבד על הקסטל, כנסיון לשחרר את המבו־אות המערביים של ירושלים. גם הער־בים ידעו כי שליטון עברי במערב העיר יכולה לשחרר את ירושלים. מע־צור, והם גייסו את מיטב כוחותיהם בקרב על הקסטל. בפיקודו של עבדול קאדר חוסייני הוזעקו מאות ואלפים ערבים מכפרי הסביבה, ועשרות יהו־דים נהרגו במערכה זו. וכשנודע לממ"ז שאלתיאל על כוונת אצ"ל להתקיף את דיר־יאסין, לא שלח את ברכתו: „זוא רק בקש מכוחות האצ"ל להחזיק בשטח הכפר ככל שיוכלו. הוא גם ציין במכתבו כי כיבוש דיר יאסין עלול, להקל על בקיצוע התכניות הצבאיות שתיכננה ההגנה באותו זמן.

באותם הימים ארגן האצ"ל את שורותיו והכין את הלוחמים הוותיקים לפעולות כיבוש. מאות צעירים הוצאו מן הבתים ונכנסו לבסיס שהוקם בשייך משתוף ב„מלון" הראשון שהיה נערך על יד הכותל במוצאי שבת — מדי שבוע בשבוע.

„היינו מתפללים תפילת ערבית בכ־וונה מרובה, מלה אחרי מלה, „כמי שמונה מרגליות", במו שמתפללים שחרית או מוסף ב„ומים נוראים"...

— ועתה — הוסיף הרב מתוך המון געגועיו שנתעוררו: — עתה ישוב שם עבדאללה...

התקרבה שעת שקיעה.

פנינו לחזור העירה. ובלבי — מח־שבות מתרוצצות: על העיר העתיקה והכותל שהופקדו; על הנסים שנעשו לנו כאן, בשכונה זו „שבין קבלות סנ־הדרין גדולה" ועל פלשותנו המפלג־תית, האוכלת בנו בכל פה ואינה מאפ־שרת אפילו להשיב אי־אלו כספים לתיקון בית כנסת שנפגע אך ורק משום שבית הכנסת ומתפלליהם אינם שייכים ל„שום פירמה" מסוימת...

„הרב סיפר לי, שבימי עלומיו היה משתתף ב„מלון" הראשון שהיה נערך על יד הכותל במוצאי שבת — מדי שבוע בשבוע.

„היינו מתפללים תפילת ערבית בכ־וונה מרובה, מלה אחרי מלה, „כמי שמונה מרגליות", במו שמתפללים שחרית או מוסף ב„ומים נוראים"...

— ועתה — הוסיף הרב מתוך המון געגועיו שנתעוררו: — עתה ישוב שם עבדאללה...

התקרבה שעת שקיעה.

פנינו לחזור העירה. ובלבי — מח־שבות מתרוצצות: על העיר העתיקה והכותל שהופקדו; על הנסים שנעשו לנו כאן, בשכונה זו „שבין קבלות סנ־הדרין גדולה" ועל פלשותנו המפלג־תית, האוכלת בנו בכל פה ואינה מאפ־שרת אפילו להשיב אי־אלו כספים לתיקון בית כנסת שנפגע אך ורק משום שבית הכנסת ומתפלליהם אינם שייכים ל„שום פירמה" מסוימת...

שאלתיאל ביקש מאצ"ל להחזיק בדיר־יאסין „בכל שיוכל"

— מאת סופרנו בירושלים י. אופיר —

בדר. בבסיס זה קבלו הלוחמים הדר־כה מתאימה. המפקדים בירושלים הגי־עו אז לידי מסקנה כי שוב אין להמ־שיך בשיטות של „פגע וברח", ויש צורך לחנך את האנשים לפעולות כיבוש.

היה זה בבוקר יום ששי כאשר תו־שבי ירושלים התבשרו על איחוד כו־חות המתחרת בכיבוש דיר־יאסין. כפר זה שבמשך שנים רבות הטיל את חתתו על תושבי המערב שימש באותם הימים מקום מעבר לערבים שיצאו למערכה על הקסטל. רבים מתושבי העיר הע־ריכו את התועלת האסטרטגית שהיתה בכיבוש הכפר. ולא פחות שמ־חו הם על איחוד כוחות המתחרת בפעולה מלחמתית. פעולת הכיבוש נסכה שוב עידוד ובטחון בלבבות אכו־לי הדאגת. אותו יום ששי היה יום גדול בירושלים העברית.

אבל עינם של המנהיגים הרש־מיים היתה צרה בהצלחת פעולת המח־תרת, והם התחילו במסע השמצה מאורגן. הם לא נרתעו גם מלפגוות במברק המפורסם אל שליט עבר הירי־דן „הנאור" — זה שאחרי שבועות מספר לא ברתע מלהרוג מאות נשים וילדים במוצות ירושלים.

כיום אפשר לקבוע שלשה הישגים יסודיים בכיבוש דיר־יאסין:

א) הלחץ הצבאי במערב ירושלים הוקל באורח מפתיע. מאות הערבים שהתכוננו לקרב מיהרו לבתיהם כדי לארגן בכפריהם הגנה כלשהי נגד אפ־שרות של התקפה שניה מצד היהודים, וכדי להתכונן... לבריחה.

ב) שחרור דיר־יאסין הביא למעשה לשחרור חלק גדול ממערב ירושלים. הערבים מאותה סביבה ברחו וכל השי־טבון בידי כוחות ישראל. כך נ־פגו מאות מלוחמינו לתפקידים דחו־פים באיזור הצפון והדרום.

ג) התוצאה החשובה ביותר שהביא כיבוש דיר־יאסין היא הבריחה הה־מונית של הערבים מן הערים והכ־פרים בכל הארץ. כך נפתרה כמעט שאלת הערבים בישראל. מנהיגי יש־ראל ביחד עם נציגי הערבים דאגו לכך שהחרדה בקשר דיר יאסין תח־דור לתוך לבו של כל ערבי בארץ. והתחילה הבריחה ההמונית שאיפשרה השתלטות מהירה של כוחות ישראל על חלקי הארץ השונים. ועם הבריחה ההמונית נתפנו ערים וכפרים בשביל ישובם של עשרות אלפי העולים אשר התחילו לנהור לארצנו. כיבוש דיר־יאסין פתח למעשה גם את שאלת שיכונם של המוני העולים החדשים.

הגיעה השעה לתבוע את הנצחת שמות חללי אצ"ל ולח"י שנפלו בדיר־יאסין. ששה היו אז הקרבנות, וביני־הם החייל והמפקד הדגול יפתח (יהו־דה סגל), אשר במשך 20 שנות חייו הספיק להשתתף במערכה נגד היטלר, הספיק להנחית את מהלומותיו על ראש האויב הבריטי, ולבסוף גם על ראש האויב הערבי. יפתח היה זה שחדר פעם ופעמים עם חבריו הנפץ אל שער יפו ושער שכם והפיל חללים לעשרות מקרב אויבינו. הוא היה גם בין רא־שוני החלוצים שחדרו לתוך דיר־יאסין.

בחלוף שנה, הגיעה השעה לתבוע את הנצחת שמות לוחמי המחתרת שנפ־לו במקום.

פיוטרכדיו

יום שלישי

„קול ישראל"

6.45: „מה טובו אהליך יעקב"; 6.50: התעמלות ביקר; 7.00: חדשות בעברית; 7.15: נעימות בוקר; 7.45: חדשות בער־בית; 8.00: סיום. 11.30: „קול צבא הגנה לישראל"; 13.00: חדשות בעברית; 13.15: חד־שות בערבית; 14.00: חדשות באנגלית; 14.15: סיום. 17.00: חדשות בפרסית; 17.15: פינת הבית; 17.30: „קול ישראל לנוער"; 18.00: חדשות בעברית והודעות; 18.15: נעימות מזרחיות; 18.30: שעור בתלמוד; 19.00: חד־שות בערבית; 19.30: חדשות בטורקית; 19.45: פרקי היום בתנ"ך; 20.00: חדשות ותכנית של „קול צבא הגנה לישראל"; 20.30: „מפעולות משרד הסעד"; הפעם: „השרות הסוציאלי הכללי"; 20.45: זמזמורה „קול ירושלים"; 21.45: חדשות מאידיש לקולה; 22.00: חדשות באנגלית; 22.15: חדשות בעברית; 2.30: התקה — סיום.

„קול ירושלים"

6.45: „מה טובו אהליך יעקב"; 6.50: התעמלות בוקר בהדרכת מיכאל בן־חנן; 7: הודעות על התכניות; 7.03: נעימות בוקר; 7.40: הודעות בעברית; 11.30: „קול צבא ההגנה לישראל" — תכנית מיוחדת לבתי חולים ולבתי הבראה: 1.15: 1. קונ־צרטו לסטנבר ולתזמורת בסול מינור (מנדלסון). 2. רונדו קפריצ'יוסו לכלור ולתזמורת (סן־סנס) 4.30: מרק ובר ותז־מרתו; 5: תכנית הנוער: 1. „נשיר שיר־רם" — עם נעמי צורי. 2. „מאורעות קבוצת הציוונאם" — מתעלולי ילדי ירושלים. מאת רבקה גדלי 7: „קול הפגז העברי" — שידור צבא ההגנה לישראל בירושלים. תקציר החדשות, 7.05: „מס־חרי התא מספר 13" — תסכית בעבוד מכאל ריידן. 7.30: נעימות בינים; 7.35: „אזרח ישראל" — סדרת שיחות בעריכת נחום בז; 7.45: פרקי היום בתנ"ך; הושע י"א־י"ב. קריאה מפי צבי מקראי והס־בה כללית; 8: „הדי השבוע" — סקירה שבועית מאת דניאל שרי; 8.15: נגינות בינים; 8.20: „האזרח והמשטרה" — הד־רכה ועצה לאזרח מוגשות פעמיים בחודש עלי הקצין מנחם שטרק מטעם משטרת מחוז ירושלים; 8.45: תזמורת „קול ירו־שלים". הנגן הראשי — אלי גורן, הס־ליסט — אברהם שטרנקלר (סטנחר), המ־נצח — קארל סלומון. א. פתיחה „אסתר" (הנדל). ב. קונצ'רטו מספר 4 בדו־מינור לסטנבר ולתזמורת (סן־סנס). ג. פרלייד לכלי מיתר (אברהם שטרנקלר) — נגינת בכורה. ד. תמונות ומחולות מתוך „הכו־ר בע המשולש" (מנואל דה־פליה) 10.10: התקוה — סיום.

לוח היום

פרקי היום בתנ"ך: הושע ט"—י"ד.
תלמוד: גיטין י"ד.
משנה: יבמות ג' משנה ו"—ז'.

סכסוך דירה בהרצליה שנגמר בקריקה

אור ליום אחמוד, בשעה 10, פרצה קטטה על רקע סכסוך דירה בהרצליה, בין משה צלח עובדיה ובין פנחס גוטליך. הראשון דקר את גוטליך בסכין ופצעו קשה. הפצוע הועבר לבי"ח הירקון בת"א.

שער הזהב ונירות חערך

תל־אביב, 4.4.49

	מכירה	קניה
זהב (טוברין בריטי)		
מחיר רשמי	5.680	5.620
אגרות מלוה לאומי 3% (10 ל"י)	100	99
חברת ב.א.ם. להשקעות בע"מ		
אגרות־חוב 4% 1951/71		
(למוכ"ז)	96	95
מניות בכורה 4% (על שם)	96	95
הבנק האפותיקאי הכללי של א"י בע"מ		
מניות בכורה 6% (למוכ"ז)	99	98
מניות רגילות (למוכ"ז)	101	100
ביצור בע"מ		
אגרות־חוב 4% 1947/59 (למוכ"ז)	88	87
אגרות־חוב 4% 1956/65 (ע"ש)	84	83
נ"ר בע"מ		
אגרות־חוב 4% 1939/59		
(למוכ"ז)	89	88
מניות־בכורה 5% (למוכ"ז)	79	78
מניות־בכורה 4½% (על ש")	69	68
חב. א"י לתת חקלאית בע"מ		
„פאזא"		
אגרות־חוב 4% 1940/64		
(למוכ"ז)	79	78
קרן קימת לישראל בע"מ		
אגרות־חוב 4% 1944/58		
(ע")	95	94
חב. הכשרת הישוב. א"י בע"מ		
מניות רגילות (למוכ"ז)	103	102
חברת אפריקה־א"י להשקעות בע"מ		
מניות רגילות (על שם)	104	103
חב. להת. חקלאית ועירונית בע"מ. רסקו־		
אגרות־חוב 4% 1947/61		
(למוכ"ז)	83	82
חב. האשלג הא"י בע"מ		
מניות רגילות (רשום בירושלים)	—	14
מניות־בכורה 6% (על שם)	—	15/3
מניות רגילות „א" (על שם)	—	15/3
חברת החשמל לא"י בע"מ		
מניות רגילות ורגילות „א"		
(רשומות בלונדון)	34/3	13/6
מקורות בע"מ		
מניות־בכורה 5% (על שם)	75	—
„אתא". חב. לתעסקטיל בע"מ		
מניות־בכורה „ב" 4½% (ע"ש)	105	104
מניות רגילות „ב" (ע"ש)	150	149
„סיר". חברת חרושת ומלאכה בע"מ		
מניות־בכורה 5% (על שם)	71	70
„קודזיה". חב. למקסטיל בע"מ		
מניות־בכורה 4½% (על שם)	75	74
החברה הא"י המרכזית למסחר והשקעות בע"מ		
בכורות־בכורה 5% (על שם)	88	87
אגרות־חוב למוכ"ז		
של ממשלת א"י		
הוצאה ראשונה	6.250	6.150
הוצאה שניה	"	"
הוצאה שלישית	"	"
הוצאה רביעית	"	"
תערוכת מלוה לאומי ז"ט 15.6.49	145.—	

אני מודיע ברבים, שהגשתי בקשה למר־עצה המקומית בהדרה, לתת לי רשיון למ־כירת משקאות חריפים בבית־קפה ומחלבה שלי ברחוב הגליל, ב. רבינוביץ, לשנת 1949.

(חתום) משה פרימטור

ציון לנופלים

נתן ריקה הי"ד

קשה מאד לכתוב שורות אלו לזכרו של נתן ריקה. מכיון שהלב עודנו כאוב ומכאן להאמין כי אכן אבד מאתנו בחור חמד זה לנצח ועלינו להשלים עם העובדה — היה ואיננו עוד!

קשה עדיין הרעיון שהוא באמת איננו עוד בין החיים, והן דכותו היפה וקומתו התמירה עומדת עוד! נגד עיני. נתן הקרע תמיד מלאת את התפקיד שהוטל עליו בחשק וב־מסירות־נפש, יודעת כי לא לשוא קנך לוחם. יודעת כן בוא יום ומעשיך הקדושים יאשו־רי. אך מה הבאב על צעיר בן 21, שנגדע בעלומיו. והנה נפלת לטען הכולקת ולמען החרות שבה אהבת. מה שמחת בחלקך כי הגך בין חיילי ישראל הסולליים לעמנו בא־הדרך לחירות, לחיי עם חפשי במולדתו. הגנו גאים עליך, כי הלכת בדרך זו ולא נרתעת מהמות. לא „מוש זכרך מקרבנו והא נשי מתוך הצעירה" צרורה בצרור חייה של האומה.

•

האזכרה לנתן ריקה תיערך היום בשכונת התקוה ב', בבית הכנסת עולי דכשק, בשעה 6 בערב.

חפושי קרובים

ה' זליג גרטנברג מבוריסלב שעלה בזה עתה ארצה, הנמצא בבית החולים ברחובות „הרמה", מחפש את ה' מרדכי קלר, בנו של ה' פרץ קלר שעלה ארצה לפני כשנה.

הויכוח על העלאת המסים

(סוף מעמוד ב')

עיריה דואגת לנקיון של הרחוב והמגרש שבו, לתאורה בלילות וכו', וכל זה מעלה את ערך המגרש. הנואם ציין כי בקביעת העלאת המס יש להתחשב גם בעובדה שה־ממשלה אומרת לגבות מס מהרווחים של הרכוש בשעת מכירתו וכמו"כ היא גובה אחוז מסויים כמס ממשלתי מכגרש פנוי. כן שאל הנואם את ראש־העיריה, אם הוא חושב כי יש להטיל העלאה אחידה על המג־רשים הפנויים הן בשבורה של העיר והן בשכונות שערכם הוא, כמובן, יותר קטן. לפי מר פנקס מגיע מספר המגרשים הפנו־יים בעיר ל־500 והם הכניסו בשנה האחרונה לקופת העיריה סך של 100 אלף ל"י בערך, ואילו ההעלאה המוצעת ע"י ראש־העיר תג־דיל ל־200 אלף ל"י.

ס. שושני יצא נגד הגדלת המסים וציין, כי העלאת מס־המגרשים הפנויים תפגע באדם הקטן שחסך לו ברוב עמל מגרש מבלי שיש באפשרותו לבנות עליו דירה. העלאה זו והמס ששל־האוצר מתכוננ להטיל על מכירת הרכוש, כחלק מהרווחים מהרכוש לטובת האוצר, — כל זה מהווה יחד נטל כבד בשביל אלפי תושבים שלא יוכלו לעמוד בו. הנואם מציע להשאיר את מס המגרשים בדרגה הנוכחית ובכלל להשאיר את התק־ציב העירוני כמו שהוא עד סוף חודש מארס ש. ז. אשר למס־עסקים קבל הנואם על אי־סדרים בועדה העירונית העוסקת בה־ערכת העסקים לשם גבית המס. מר שושני קבל שלמשרד זה אין מנהל והעבודה מתנ־הלת בצורה בלתי־יעילה.

בתשובה למתוחבחים ציין ראש־העיריה כי עוד בשנת 1923 גבתה העיריה בה"א מס מגרשים פנויים בגובה של 3 אחוזים משווי של המגרש. אח"כ התערבה הממשלה המנ־דטורית וקבעה את גובה מס המגרשים לפי מס בתים והעיריה לחמה, תמיד נגד עקרון זה.

אשר לעובדה שגם הממשלה אומרת להעלות את מס המגרשים הודיע ראש־העיריה שהוא שלחם בכנסת נגד העלאת המס הממשלתי הזה. „אנחנו, העיריה, מאיר־ים את הרחוב בו נמצא המגרש, מנקים אותו ומה עושה שר האוצר?" — שאל מר רוקח.

אשר להצעה על העלאת המס הזו ע"י העיריה, סבור מר רוקח כי יש הצדקה לכך בהתחשב עם העובדה שגם ערכו של המג־רש עולה ועולה. בשעת בנית בית נאמר הערך של המגרש על כל חדר בסך 500 ל"י. ראש־העיריה מקוה שעם הום עבודתה של הועדה הממשלתית לקביעת המסים המו־ניציפליים יבואו שנויים רדיקליים בשיטת המסים. גם מס־העסקים העירוני יבוטל וב־מקומו יבוא מס־הכנסה מותאם.

משרד העבודה והבינוי — מינהל התיכנון

המחלקה לשיכון ארצי

מודיע בזה על תוצאות ההתחרות הסימבית למבנה לבניני שיכון שהוכרזה, בהסכם עם ועדת ההתחרויות המרכזית של אגודת האינגינרים והארכיטקטים בא"י.

אחרי בדיקת התכניות שהוגשו לחבר השופטים, הוחלט:

א) להלק את הפרס הראשון והשני בין מחברי 3 הצעות כדלקמן:
1) ה' יוסף לובוצקי ושמואל אלמוזיני בתחיעצות עם ה' ולן, חיפה;
2) ה' יוליוס סלפטה, תל־אביב;
3) ה' אליהו סולוביציק בהשתתפות ה"ה מ. רוזברג את ק. קרופק, תל־אביב.

ב) נקנו ההצעות כ־דלקמן:
ה' ו. ברוק, ירושלים;
ה' יוסף הרמלין יעקב פוגל, אלכסנדר פן, תל־אביב.
ה' צחק פרויקן, חיפה.
ה' ו. ק. אונגר בהשתתפות ה"ה מ. ליפה ומ. מרגולין, חיפה.
ה' מ. לב. וא. ברגר, חיפה.

ג) צוינה לשבח ההצעה של ה' י. סאוב, תל־אביב.

תערוכת התכניות תתקיים באולם בית המנהגנו, דיזנגוף 200, תפתח ביום 17 לאפריל 1949, בשעות 4—7 ותשאר פתוחה עד יום 24.4.49.

מדריך לכל

תל־אביב

קניה ומכירה

מתנות אמנותיות במחבר גדול מכל המינים לבר־מצוה, לחתונה, לחגים לחנוכת דירה, תקבל רק אצל „תשורה" ת"א רח' המלך ג'ורג' 23.

רהיטים במחירים זולים ובאיכות משוב־חת.

בשולי הדברים

של שלומנו, ומיהם והתנאים היו מרובים ורבים. נשים ארוכים וקצר ים, דשים לבנים וחרוקים רושם אלה ואלה ובדשים, מישים ובר־סעיפים של הגשות־ריק והקנות הפקדות וכו'.

ולא יכולת שלא לחייך: היום ביום כזה! ביום קלון־רדוזסז בחת־מסך הכנסת לשיבתה הראשונה אחרי שחוסלה על המסמך ה"הוא — יסוד לצידים אורך־ורוח הדרוש, הסבלנות והכוח הנפשי להתרוכז ולהתפלפל על שיקים יבשים, כאילו לא נפל דבר בער לפנינו.

•

בשיאות הכנסת עשתה את שלה: היא מינתה סדרי־יום, היא הכינה את המסמך ים הדרושים.

הכנסת עמה עשתה את שלה: הצ־ עת אי־ואמיתן שהכניסה סיעת־החרות מיהמה רק בהיחנת הגפרור שהצית את הבית אבל־השריפה. ו„הלהבה" אחזה את כל הבית. מכל פינותיה, על כל ספסליו הגדול היה המעמד, גדול ונסער, כגדול שהרגיה שמעמד בלב מאסריקים ידרדים קדמו אותו חוות־הכתרה של הבדואי משני עברי הירדן; כגדול הכרוזים, שעם־מנצח, עם שצ"א לו עטורי־נצחונות־וכיבושים בחג ככה עם המנצחו...

•

ראש הממשלה פתח. הוא מסר הודעה קצרה, והאמת ניתנה להאמר: בלשון כבר שה מאד, מאופקת ואולי אף לא נגזים אם נאמר: בקול ענות חלושה. הוא הס־ביר את המשמעות הפוליטית והצבאית של ההסכמים האחרונים עם ארצות־ערב וב־ ביקר עם עבר־הירדן (...וכאן בא הרמז הבאשון למה שעתיד לבוא, כאשר בגין המסיקר ובסארקאזם רב העיר: „עם המע־ לכת ההאשימית הירדנית...").

•

אך סיים בן־גוריון ובין קידות הכנסת עוד מהודד דברי־המחמאה שלו לבאגד „זה הוחדם שאין לו פגיות וכל מפרטו היא רק להביא שלום" — ועל הזכן הנר אמים עלה מבחם בגין.

וזא לא התכוון לגאות. הוכרחת עוד לא נחוויל. גם זמנו היה מוגבל ביותר: 3 דקות בלבד. אך ברגעים ספורים אלה הרעיד את כל נימי־הנפש, כאשר זרק לתוך האולם את הקריאה הדראמאטית. „היום הזה שבאנו מדינתנו לבחיר, ר נוכח הנצבד הזה. „שהוא חטוי ביותר לק־ ראת שעבור מיום שהוכרזה המדינה", הציע בארזה דשפי להביל אי־אימון במס־ שלת בן־גוריון.

•

ואז התחיל הקרב. הקרב הגדול ביו הר־שנערך עד כה באולם זה. קרב שש־ ני הצדדים (ולאמתו של דבר היו במצ־ בים סמוכים יותר משני צדדים...) של־ חו אליו את הנוחתים לבבדים ביותר, את מובי נאומיהם וכפכסיכנים. קרב גלוי, שנים־עשרים, נגדש הסתערויות ונסי־ נות, עליות וירידות — כשפוס ידו של זה על העליונה ופעם ידו של זה...

קרב מר, אשר ברגעים מסוימים הטלה אסוציאציות לישיבת היסטוריות בסר־ למנשים של אומות־העולם, כאשר הבעיה שנדונה נגעה לעסור־נפשה של האומה.

ולאמתו של דבר — היו אחמול שני קרבות: האחד — זה הגלוי: בין מרקיעי־ החסמה ומחיביה. והשני — סמוי מן העין, שרק מרלמנטארים מנוסים יכלו לתפוס את משמעותו. לבר מר הרגע הרא־ שון: הרי זה מאבקה הנואש כמעט של „מס" לשמוד על... קרתומעה עצמאי, לבל תוכרה, חלילה, ע"י צידוד־נסיבות אומלל, להצביע בעד הצעתה של חרות.

ולא, חסרו רגעים, כשיקר לפני הצב־ בעה (הצבעת אי־האימון הראשונה לסמ־ שלת הקבלמה), כאשר בשתכה הציקר, הבחשה אל „עצמאות המדינה הצר־ מרכיזנית" עדיפה בעיני מס"מ מגושו של שבין הנוחן.

•

מס"מ לא הציעה. איפוא, הבעת אי־ אישון „הסכנה הקיריקאלית", מי אם דחיית־הסכם. בר־ניר נימק ארו־ מה הצעתה ה. ניתה את מחות הסכמה הבסוה דשרי הגיש את הצעת הפור־ אלית.

ואל הקורא לזכור הרגש הישב עובדת מ. מי שוד נשוב אליה. ולקמן מסק את הסקרנות נגלת בבר עתה: הצעה זו „בעלמה" לפתע משולחן הסיעות בתוס־ הדיונים והחלטה גרם לשערוריה מזו. ש.הפיעה, מבבדי־הקל וכל יחר האמ־ מים הסמנים של הנשיאות חיו הסרי־ מאים לעומתה.

•

לא אחר אלא בן־גוריון עצמו הודיע בשם הממשלה, מי הוא תורם בהצעת בגין ובר־ניר לאחרת בדיון מידי על הס־ מל שביתת־הנשק ולשרון בסוף חדיון הבבעות־אישון למשלה.

והבעיה הזיר להעיר משהו בעניני מרבנדרה. סדר לא יפה ומר, העיר לו בגין מהמקום „אל תפרת את מי ראש־הממ־ שלה...".

•

כשישני אנשים אומרים אותו דבר, שוב אין זה אותו דבר: גם ר י פ מ ן (מס"מ) הדגיש מחדשות את הסכם־רודוס. הוא הזקיק אותו כ„קורונציה" של עבר־ מלוה על שטחי ארץ־ישראל. הוא ראה בכך אקט פוליטי ולא צבאי גרידא. הוא ראה בכך ראשית התנשמות חלום מרי־ יא רבתי. אבל „חיבוב" הדשיב בלב בעשר מס"מ מתוארן: הרדוד הגדולה לש־ מות המולדת מירושה לבני דיר... חק־ מת מדינה ערבית עצמאית „בשטחים מערביים של ארץ־ישראל".

•

הדרמאטי, הדוריסט־המלשריסט הנצ־ מי... מבהל הוא שאם חלילה לא יביא את תלי־הלבלים של הנימוקים הפרמ־ לשמים — גם בענין זה — יתמוטט כל מבנין הממשלה. „זהה לגי ענין של הס־ מת־אש, אז יש לנו עכשיו ענין של „שביתת־נשק" — נמצא, מי לא קרא שום דבר.

„אחרים אחבר פוגע שם מלפות ירדן ומרי... — אז כתוב שם גם מלפות־ישר־ אל..." (הצעת־המלחמה כמובן, מרגנתו מגוקת לרטיגולוגיה „מונגרכיס־ מרה" כזאת...).

„אין איש רוצה לשפוך דם מזה לה־ שים ב„עמודאלד" מדינה ערבית. אם לש־ מך דם נלך לפי הצעת בגין לכבוש את „המשולש" (בגין, אגב, לא הציע הצעת מלחמה).

„קצרדו, של דשרי הצה נעמיד את הענין לדעת...

•

[illegible]

משקבעת הממשלה לכנסת כולה..." לראש הממשלה יש 9 קבין של חכמה וכוח אס־ טרטגי רב, כפי שהוא מגלה בכנסת, ובחיוך לגבי השמאל..." „הממשלה הולכת בדרך של התנשאות, התנכרות, התחחי־ בות־ללא־התחשבות עם הכנסת". פסוף דבריו הוא מתרגש מאד. קולו נהיה צרוד. והוא מטיל בליסטראותיו ללא רחם.

•

ראם בן־אהרן גרשם — הרי לוביאניקר, הוא ההפך מזה. נשקן — סאראקאזם. אי־ רוגיה. כשהוא פוגה לצדד זה או אחר וקר־ ראי „הרדרבוחי" הרי נדמה לך, כי הגה עולה על הבמה „דרדקטור" של לונה־פארק להכריז על המספר הבא...

מי נתן לבראהרן רשות לדבר בשם העם הישבב בציון (ערי ז'בוטינסקי זר־ קריאות־בגים: על יד ציון...) הרוב הגדול נתן יפורכות לממשלה.

אתם אומרים לעשות שלום עם „כר־ חות־קידמה"! „אני יכול לחתיחם בסים־ פטיה זו אחרת לכל אדם הישבב בבית־סוחר. אבל שיחות מהלים עם מי שקיים במציאות הפוליטית". עבר־הירדן היא מדינה בוהנה רדרבוחי, רק עבר־ הירדן תלויה במישהוו רק בחלק זה של העולם יש תלותו גדמה שאפשר לספור על אצבעות יד אחת מדינות שאינן תלר־ יות (מה זה — יש לך חשק לשאול — הכנת אליבי לקראת הסתפחות „לאצבעות היד השניה"?...).

החחרת הבריטים אתם אומריפו מה הבגדל אם הם עומדים על אדמת עבר־ הירדן או בשכמו מה אתם דוצים — שנגרש את הבריטים גם מעבר־הירדן? מהמזרח התיכון זה מקפידנו.

אומרים אתם כי הכרנו — נו, איך קוראים לפה, בממלכה. ההאשימיתו? אמנם לא התחמתי עליון שום חרוף. אבל אם אני חותם חוזה עם מר בגין והוא אומר לי ששמו בגין, אז בין אם אני מרוצה מכך או לא מרוצה, אני מקבל את השם שהוא מוסר לי... (קריאת בינים: מדוע סרבה מצרים לחכיר בשם מדינת־ישראל?) מיצדדו של דבר: הכנסת חייבת לה־ ביע הוקרה לממשלה על הצלחתה הג־ דולה...

•

הלל קוק עומד על העובדה המשונה, שאותה. הממשלה עצמה אשר בדיונים הפנימיים (כפי שהדבר בא אז אחר וקר־ ראי בכנסת) אינה מגלה כל החחשבות בדיבי. הרי בבדיונים החיצוניים תמיד מחשיבה אה... האינטרסים של הצד שכ־ נגד („מתוך המסורת שירשה מן הטורכ־ נות").

„אנגליה החליטה, כי יש ארץ ששמה עבר־הירדן, עם עבר־הירדן. מלך עבר־ ירדני, אבל לא דבדים ולא יעד: אין ארץ כזו ואין עם כזה ואין מלך כזה. הסוכנות היא הראשונה שהכירה במס־ שלת עבר־הירדן.

גראבובסקי: גם דבוטינסקי חחם על כך...

בגין: צריך לקרוא את ההיסטוריה כולה — ורבים בכנסת פורצים בצחוק. הם נזכרים כי גראבובסקי ניסה כבר פעם לחזר בהיסטוריה בבנותו תאוריה שלמה על ראשית צצידה של המהפכה הבול־ שביסטית, ואידלסון נתן לו בשעתו לקח בהיסטוריה...

הלל קוק מוכיר את מאמציו שלו ושל חבריו באמריקה למען מנוע ש„הסטייט דפרטמנט" יכיר בעבר־הירדן (...ובדבריו הוכיח שלו מבטיח בן־גוריון „עוד לס־ מר בהזדמנות אחת מה עשה קוק באמ־ ריקה, כי גם הוא היה פעם באמריקה וידדע...).

גם מגקודת מבטה של ממשלה זו וחסה־ כם ברודוס נתן לנו הבטחה פחות משיכולנו לקבל — אומר קוק. „אולם אצלנו חושי בים בקאסגוריות של פרודזור לשיינ־ ג'ראה..." (צחוק כללי באולם).

•

גם ד. צ. פנקס מהדתיים רוצה מידר־ שלים ו„שני עברי־הירדן". אבל הפצי־ אות המדיניות רבות...

והרדי מהפרוגרסיביים מזכיר לכנסת, כי לאנגליה אגיות־מלחמה „חזקות מש־ לנו" וחן יכולות להתקרב מצד הים אל חיפינו מרחק יותר קטן מאשר 20 ק"מ. לעומת זאת הכירו שתי מדינות ערב בשלטונו של מנליל (כאן מכה אותו עדי דבוטינסקי — שהצטיין אמש בקרי־ אות־הכינים הקולעות שלו — בנשק של הקואליציה עצמה: הרי אלה רק הכסמי שבית־הנשק שאינם קובעים הסדר פולי־ טי ושרישוראלי...).

•

מלאכת־מחשבת מסש בתכסיסי־ הערפול יצאה פחות ידו של מר ספיר. הוא ראה בהסכם קצת טוב וקצת רע. גם צדדים שלילים וגם צדדים חיו־ בים. אם הפוליטיקה הכללית היא לה־ שיג יציבות במדינה — הרי־ההסכם הוא חלק מן הפוליטיקה הזו. אך מאידך ונהס־ ר־ם הזה אינני כפר בהסכמים הקודמים, הכבילו ורכבנו — דבר מצוין. אבל ספק אם אפשר יהיה להשתמש בו. הנשיגים הפעיש יש להם ערך פוליטי. אבל מאי־ דך אין להם ערך שימושי. וכה הקוף לא נבינ אי־אימון לממשלה. אבל גם לא נבינ אימון...

ואל נא תטענה הקורא: כאשר מר ספיר רצה בכך הוא יודע להיות בחוך מאד חד־משמעי מאד. אבל יש מצבים כשלא נוח לרצות... ואמש כנראה היה — לגבי הציונים הכלליים מצב שכזה...

•

אליעזר ליבנשטיין היה אולי הטוב ביותר בין סנגורי־הממשלה. הוא מוחחה בניסוחים, יודע לחבר אפוריזמים („הגי־ מוקים הטובים ביותר נגד החסכם נאמרו ע"י מצדדים חנימוקים הטובים ביותר בעד נאמרו ע"י מתנגדיו..."), אבל לא זה העיקר: שלא כלוביאניקר או גרא־ בובסקי, הוא אינו „שוטף אש וגפרית". הוא אינו „בוער" כולו למען משהו או נגד משהו. ונוסף על כל שורת הנימו־ קים המעשיים שהוא מעלה בעד ההסכם, הריהו מנסה להרגיע את הרוחות הנס־ ערים. בהמשחה ש„עוד חזון למועד". הע־ ין עוד לא נגמר — אומר הוא. האם בכה־ נה תחלה או רק בסקרה השתמש ליבנ־ שטיין בארתו משפט שהשמיע אותו בחוין בזכוכה האחרון על א"י בפרלמנט חב־ רישיו?

אחרי נאומו הרעשני מאד של וילנר (רמזו של עולם — אם מותר להשתמש בביטוי „קלריקאלי" כזה לגבי וילנר — לפה הוא תמיד צועק כל כרז האפוס בסולם הוקאלי שלו אין „פיאניסימו" בכ־ לל).

שרה. ה„מקבאל" הראשון. הרישוב־ ראש רצה להסיק את הוכוח. בסעפלי הרוח — שערה, בר־אלישר, בגין, באחד דוברים בכל תוקף לאפשר לחרות לוסר את דברה — בעיקר שהיא אשר יומה את הוכיחות הזה. הרישבה־ראש מתנגד. מסס־ סלי מפא"י צדעקים. מס"מ מצטרפת לפק־ הלה. הרעש וההמולה גוברים והולכים. „אל תקרא לי א ת ה" — קורא שפרינ־ צק. „אל תאיים עלינו" — קורא מי שהוא לעומתו מסמסלי חרות. „אני לא מאיים, אני מנהל את הישיבה...". אלמ־ ליח דורש לאפשר לנציג חרות לדבר: „אינני רואה אסון בכך". שפרינצק: „אי־ נני רואה אסון אם ידברו אפלו עש־ רים...". אידלסון: „לא לרשום נואמים חדשים. אבל אלה שנרשמו — לתת להם לדבר". שפרינצק: „יש עוד 18 נאומים..." „המצליח" של מפא"י מציע שעה נוספת של ויכוח. הסערה שוככת. סערה מיותרת לגמרי. אבל סערה קטנה מאלו שעוד היו צפויות לכנסת בערב זה.

•

ואשר היה אחרי הסערה הקטנה, וא־ שר היה לפני הסערה הגדולה, ואשר הת־ רחש עת קם בגין לשאת את נאומו וא־ שר התרחש עת קם ראש־הממשלה לה־ שיב למתוכחים, ואשר קרה עת פתחה מס"מ במלחמת־היאוש שלה להצלת הצ־ עה, שהלכה לפתע לאיבוד — הנציחה מצלמתנו נאמנה. קלא מוחר לנו אלא לסיים חלק זה של הרשימה באותה שר־ רת מסורתית תפסיטית פרקים שאינם של מיטא „המשך יבוא...".

שין־ריש

6 חדשי מאסר להורג אחותו הפרוצה והמרגלת
התובע הצבאי: „ההגנה התנגדה להוצאת בוגדים להורג — ולא פעם נכשלנו"

הקטיגור מלמד סניגוריה

הקטיגור, מר קוקיה, קם ובמקום לקס־ רג נמצא מלמד סנגוריה על הנאשם שנפל קרבן לטרגדיה משפחתית. „האח היה חייל שחרף את נפשו בשעות קר־ שות ביותר שעברו על ירושלים. הוא עמד במקומות המסוכנים ביותר כדי להג־ גן על רכוש ישראל ועל דם ישראל, ובה בשעה עסקה אחותו במעשי בגידה". הק־ טיגור גם ציין, כי הנאשם לא התכוון בתחילה לרצוח את אחותו, ולפי המסי־ בות מתברר, כי הוא ירה רק כדי להרי־ חיקה מן הבית. בסוף דבריו ציין הקטי־ גור, כי הנאשם הוא המפרנס היחיד של הוריו.

כשגמר הקטיגור את דבריו התחיל דיון בין השופטים. בארתה שעה התפרץ אבי הנאשם, שהוא גם אבי הנרצחת ובבכי מר סיפר כי אמנם בתו היתה פרוצה שעמדה בקשרים עם הערבים בע־ צם ימי המים. האב סיפר כי הבת סיל־ קה ממנו 70 לא"י ונעלמה לחדשים מן הבית, מפני שהלכה אל חבריה הערביים. בית הדין הקשיב לדברי האב, אם כי לא נתקבלו כדברי עדות. בשעה 1.30 נמסקה ישיבת בית־הדין והשופטים יצאו להתיעצות שנמשכה כחצי שעה.

בית המשפט מצא, כי אמנם המסבות מקלות, ודן את הנאשם לששה חדשים בלבד. את תקופת המאסר שהנאשם בלה כבר בבית הסוהר, היינו כחודשיים, יקחו בחשבון ימי המאסר.

מיד אחרי שהוקרא פסק־הדין סרב הנאשם בבכי, וקשה היה לדעת: אם היה זה בכי שמחה או בכי מר על הטרגדיה המשפחתית שנפל לה לקרבן.

בפסק־הדין נקבע שיש לכלול בתקופת המאסר את הזמן שהנאשם כבר ישב בבית־הסוהר, ולפי זה עליו לשבת רק חדשיים. חתצי. נוספים.

שוטר מאשים קצינים בארגון פלישה

ביום ה', ב־10 בבוקר עומדת להתברר בבית־משפט השלום בחיפה תביעה של שוטר נגד קצי־ נים גבוהים ממנו בדרגה.

השוטר מאשים את הקצינים בנתינת הוראות לקבוצת שוטרים לפלרש לדירתו. המלישה נתקיימה ב־13 במרץ בשעות אחה"צ בשעה שהשוטר הנ"ל נמצא בשרות.

בשובו מצא, כי דירתו נפ־ רצה. ומסלילין הוצאו — לדב־ ריו — בפקודת הקצינים הנתב־ עים. השוטר טוען, כי אין קורת־ גג לראשו ומבקש את עזרת בית־ המשפט.

התמרמרות בקרב משפחות החיילים בירושלים
טרם שולמה משכורת מארס

— מאת סופרנו בירושלים מ. ווילנין —

התמרמרות גדולה שוררת בקרב מש־ פחות החיילים בירושלים על האיחור בתש־ לום משכורתן. עד היום טרם קבלו מש־ פחות החיילים את משכורת מרס. גם בחודש שעבר היה איחור רב בתשלום המשכורות לא רק למשפחות, אלא אף לחיילים עצמם. המשכורת הזולה אינה מספיקה אף לצרכים הראשוניים והחיו־ ניים ביותר לחודש רגיל; ובודאי לא לתקופה נוספת בערב כשיפי הפסח ממש־ משים ובאים.

תמה שדרקא החיילים ומשפחותיהם נמצאים בנידון זה במצב גרוע מפקידי הממשלה שמשכורתם נפרעת פחות או יותר במועדה.

נפצעו שני קצינים בלגיים. משקיפי או"מ

2 משקיפי או"מ נפצעו אתמול קשה בתאונת דרכים בתל־אביב.

משקיפי או"מ נסעו ב־2 ג'יפים לב־ נים ברחוב נחלת בנימין. אחד הג'יפים התנגש עם אוטובוס של „דן", מס' 2 שחנה בתחנה. כתוצאה מהתנגשות נפ־ צעו קשה 2 קצינים בלגיים בראשם וב־ גופם. עוברים ושבים הגישו למשקיפים עזרה ראשונה בבית מרקחת סמוך ומ־ כאן הועברו למגן דוד אדום.

פוטרו 111 קצינים ושוטרים

מכתבי פטורים ל־111 קצינים ושוט־ רים של משטרת ישראל נחתמו אתמול על ידי שר המשטרה.

מספר זה אינו כולל את 18 הקצינים שפירוטם הוחסם לפני חדשים מספר וש־ ענין פיטוריהם עדיין נמצא בבירור בית הדין הצליון.

על ידי פיטורים אלה מסתיימת פרשת הסיחור במשטרת ישראל שהחלה ב־15 במאי.

כידוע ערכה ועדת הסיחור את דיר־ ניה על יסוד אינפורמציה שקיבלה מאנ־ שים שונים, מאחר שהקהל נתבקש לס־ פק ידיעות על התנהגותם של שוטרים בימי המנדט. פרט לועדת הסיחור בחיפה, לא איפשרו הועדות האחרות לנאשמים להופיע בפניהם. כך שאנשים פוטרו, מב־ לי שתנתן להם האפשרות להשיב או להת־ גונן כנגד האשמות. דבר זה הוא אשר בעיקר אולי את התמרמרותם של השוט־ רים.

סיור ראשון של עתונאי־חוץ לאילת

סיור ראשון של עתונאי־חוץ לחוף אילת ייערך במוצ"ש ויימשך יומיים.

פרט לעתונאי מקומי אחד, שהגיע לחוף אילת באורח בלתי־רשמי ובלי רשות, לא ביקרו עד עתה כל עתונאים בחוף אילת הישראלי.

אתמול הגיעו 700 עולים

אתמול הגיעו 700 עולים לחיפה בא־ ניה גלילה.

המושל הצבאי ליניאדו יוצא לאמריקה הדרומית

משה הממשל הצבאי אישר הוקשה של כמה חדשים למושל הצבאי של יפו, מר מאיר לניאדו, היוצא בשליחות הסברנית הם אוחדת לארצות אמריקה הדרומית לפי דגר־ שת הסוכנות ומשרד האוצר.

הרבריחה

הבריח חשיש

יצחק סלמן חלסה, ערבי מעבר־הירי־ דן, נעצר בחיפה כשברשותו 2 קילו ו־157 גרם חשיש.

נגנבו סוס ועז

מרפתו של פסח פייקוביץ שבשכונת ביאליק ליד חדרה, נגנבו הלילה סוס אחד ועז.

נפגע בנמל

ליפמן ליפמנוביץ, בן 31, נפגע על כאשר נפלו עליו קורות בשטח הנמל.

חקירת התנגשויות רכבות במכוניות

הועדה הציבורית לחקירת מסיבות התנג־ שויות של הרכבות במכוניות התתכנס לי־ שיבתה הקרובה ביום ה', ח' ניסן, 7.4.49 בשעה 9.15 במשרד החתחבורה בחיפה, רח' המלכים 82, קומה ג'. היודעים לדעת על התנגשויות אלה מתבקשים לפנות אל אב־ הם יפ"שחור במשרד החתחבורה בחיפה, תל־ קבלה ברצון גם עדויות בכתב.

דיון החוזה הקולקטיבי בענף המאפיות

מר שיינבלום, מנהל המשרד לי־חסי עבודה במחוז חצפון, הזמין אתמול, בתור מתווך, את מזכירות אגודת פועלי המא־ פיות ואת ארגון בעלי המאפיות לשם דיון בסכסוך בקשר לחוזה הקולקטיבי החדש.

נהרג סבל

שם הסבל, הוא אליעזר בן יעקב אר־ אונת דרכים, הוא אליעזר בן יעקב אר־ רחם, בן 20, הגר ברח' סטאנטון:

נגנב מוטור מחברת החשמל

מתחנת הכוח בקישון נגנב מוטור חש־ מלי בין ה־29 וה־30 במרס. המוטור שייך לחברת החשמל. ערכו 50—60 ל"י.

אספת נכים פצועי המלחמה

ביום ד' ד' ניסן 6.4.49 בשעה 7 בערב תתקיים באולם הסכניון העבודי אסיפה כללית של נכים, פצועים מלחמת השחרור באיזור הצפון.

לתשומת לב
מפקדי המעוזים
של שכבת בני אצ"ל
על המעוניים לבית הספר המרכזי למדריכים להוסיע ביום רביעי 6.4.49 עד שעה 12.00 למשק גורדיה הנמצא עליד נתניה, עם כל הציוד, ולהתיצב במקום בפני נחשון.
הנציבות

חבר, אוהד, תן יד לבסוס
עתונך—חתום על „חרות"

תוך 4 שבועות יוכנסו למחזור מצלצלין ישראליים במקום הפלשתינאיים

אם יוחמר המחסור, יוכנס לשמוש מטבע־בינים. — יוגבלו זמן ההחלפה וכמות המטבעות שכל אזרח יוכל להחליף, כך שהאוגרים יסבלו נזקים כספיים

תוך ארבעת השבועות הבאים יוח־ לפו המצלצלים הפלשתינאיים במטבעות ישראליים, חדשים — מסר אתמול סגן שר האוצר מר ד' הורוביץ בפגישה עם העתונאים.

מר הורוביץ רואה את הסבות הבאות כגורמים למחסור הנוכחי במצלצלים: גי־ דול האוכלוסיה בישראל והברחה של מצלצלים לארצות השכנות. „אף על פי שאין עדיין עמם הסכם כספי". הברחת המצלצלים נעשית כתמורה לסחורות וכ־ דומה. סיבה נוספת: אגירת מצלצלים הנ־ עשית ע"י חלק מהאוכלוסים בגלל המח־ סור הקיים.

מר הורוביץ הזכיר שאם כי בידי האוצר כמות מסוימת של מטבעות־בינים, אין האוצר מעונין בהכנסתם לשוק הכס־ פים מתוך תקוה שארבעת השבועות יחלפו והמטבעות החדשים שהוזמנו יגי־ עו. כמובן, אם יחמיר המחסור יוכרח האוצר למסור לשימוש את מטבע־הבינים.

המצלצלים החדשים הוזמנו אצל חב־ רת אנגלקת (אי. סי. אי.). הם יוטבעו לפי הסוגים הקיימים בתוספת מטבע חדש של 25 מיל.

עם הכנסת המטבע החדש לשמוש יוכרחו התושבים להחליף את המטבע הי־ שן בחדש תוך תקבלת זמן ההחלפה וכ־ מות המטבעות שכל פרט יוכל להחליף. באופן כזה יצא השכר המוקפץ של האגירה בהפסד בטוח.

לפי ההסכם תתחיל אי. סי. אי. בהס־ פקת המטבעות ב־25 לח"ז בכמויות של מיליון ל"י לשבוע. המטבעות החדשים יעברו במטוקים לישראל.

החיילים הנכים דורשים הגנה על זכויותיהם

מועד הארגון הארצי של חיילים נכים נתקבל לפרסום גלוי־הדעת הבא:

„הננו להביא לתשומת לב הצבור את בעיתם הכאובה של נכי מלחמת השחרור, שמאז הפצעם נמצאים חדשים מספר בלי חוקה מתאימה המגינה על זכויותיהם.

פעמים רבות הבאנו את דרישותינו בפני המוסדות המוסמכים, ולאחרונה גם לפני כל חברי הכנסת.

באמצעות עתונכם הנכבד אנו מביאים לידיעת הצבור שמשלחותינו פנו אל כל הסיעות בבקשה להעלות את דרישותינו מעל במת הכנסת".

הקרן הקיימת נותנת קרקע בשרונה לה.ע.ל. ל־100 יחידות דיור

לאחר משא־ומתן ממושך בין מרכז השי־ כון של ה.ע.ל. ולשכה הראשית של קרן הקיימת לישראל בדבר קרקע לשיכון עבור חברי ה.ע.ל. על אדמת שרונה בתקבלה הש־ בוע בועד הפועל הקולטת הלשכה הראשית של הקרן הקיימת לישראל על הקצבת שטח קרקע להסתדרות העובדים הלאומית בשביל 100 יחידות דיור בשטח שיפוטה של עירית ת"א.

מרכז השיכון של הסתדרות העובדים הלאומית החלים בישיבתו המיוחדת לבשת מיד לתכנון וביצוע השיכון.

חברי ה. ע. ל. המועמדים לשיכון שבר מנו הכניסו את התשלום הראשון על חשבון שיכון זה ב„אוצר — עממי". יקבלו בימים הקרובים פרטים בדבר שיבונם.

תביעה להכריז על הפסקת תשלום מסים באספת בעלי־הבתים בתל־אביב

הובעה תביעה נמרצת למרכז הארצי להכריז על הפסקת תשלום מסים וארי־ נוניות עד להסדר תביעות בעלי־הבתים, דרך אחרת לא נשארה לצבור בעלי הב־ תים כדי להביא לידי דיון דחוף בתבי־ עותיו.

מועצת בעלי הבתים בארץ, העומדת להתקיים בירושלים בימים הקרובים תע־ מוד בסימן תביעות אלו ותצטרף להחליף על האמצעים לשיקום מעמד הבונים, לאור תביעות צבור בעלי הבתים באספו־ תיהם.

האספה החליטה לפנות לעירית ת"א: א. במחאה נמרצת נגד חזנחת חובות הנקיון בעיר והשלתן על שכם בעלי הב־ תים, שהם עיקר משלמי המסים־הערייניים. ב. לחבוע את הפסקת התערבותן של מח־ לקות העיריה בכספית חובות של תקונים על בעלי הבתים לטובת הדיירים. ג. לפ־ תוח נגד ניסיון התקציב העירוני והגדלת המסים.

שמואל שמואלי ז"ל

אתמול נפטר ברמת־גן מזכיר המר־ עצה המקומית שמואל שמואלי ז"ל, מח־ לוצי העלית השניה. אחד מחברי קבוצת נילי" וגם חבר מועצת „השומר". מר שמואלי היה פעיל גם ב„הגנה". מזמן לזמן היה מפרסם מאמרים בעתונות. אתמול הובל המנוחה למנוחה בבית הקברות בחדרה.

חלוקת מזונות לחג הפסח

המסקה על המזונות מודיע כי בסוף שבוע זה יפורסמו הפרטים על חלוקת המנות המוג־ דלות של ביצים, עופות ותפוחי אדמה לחג הפסח.

מנת הבשר ליום החג הראשון היא 200 גרם לנפש ואותה המנה הוקצבה ליום האח־ רון של החג.

כן תחולק מנת קנקיץ נוספת של 150 גרם לנפש.

חלק מן המנות לפסח כבר הוצאו לחלו־ קה: מצות, סוכר, שמן, שמן קוקוס, ריבה, פירות משומרים.

המסקה על המזונות מודיע כי מחיר הסולת הוזל מ־140 מל הק"ג ל־110 מל הק"ג.

הודעה לחנונים

המסקה על המזונות, מחוז הדרום, מו־ כיר לחנונים שטרם החזירו את התלושים מס' 169 ו־241 כי עליהם לעשות כן בהק־ דם האפשרי.

כזכור הודיע המסקה על המזונות לחנ־ נים בחודש פברואר שעליהם לשמור על התלושים מס. 169 שתמורתם חולק בשר בקופסאות, ותלוש מס. 241 שתמורתו חולקה חמאה אוסטראלית.

החנונים מתבקשים להביא 50 תלושים, על כל דף. המועד האחרון להגשת התלו־ שים הוא 10 באפריל, כלומר עד סוף שבוע זה.

הודעה לסיטונאים

מזכירים לסיטונאים כי נכנס לתוקפו הצו המחייב אותם לנהל דו"חים בפנקס מלאי מיוחד שהוצא על ידי המסקה על המזונות. כל סיטונאי יכול לקבל פנקס אחד במחיר 300 מיל ממחלקת הקיצוב של המ־ סקה על המזונות מחוז הדרום, רח' יפו־ תל אביב.

כן מבקש המסקה על המזונות להזכיר לסיטונאים את התקנות למניעת רווחים מופ־ קעים המחייבים כל סיטונאי למסור בזמן המכירה חשבון הכולל את הפרטים: א. שם המוכר וכתובת בית העסק שלו. ב. שם הקונה וכתובת בית העסק שלו. ג. הכמות ותאור כל סחורה שנמכרה. ד. המחיר ובו נמכרה הסחורה ותאריך המכירה.

הודעה ליבואנים

מלחקת הקיצוב של המשרד הראשי של הפיקוח על המזונות מזכירה ליבואנים שהיום (יום ג') הוא המועד האחרון להמ־ צאת הדין והחשבון שלהם המכיל פירוט מנות הסחורות בחודש מארס. יבואנים שלא ימציאו את דו"חים האלה יגרמו לכך שסחורתם תוקפא במשך החודש הבא.

איסור העברת עופות וביצים

המסקה על המזונות מזכיר לאנשי המ־ סחרים וחלילים, כי החוק אוסר מכירת מוצרת חקלאית של ביצים ועופות וכ־ חל גם לגבי חיילים. אסור לפשק למכור לחיילים כשם שאסור למכור לאזרח כל מוצרת שהיא, אסור לחייל, בשם שא־ סור לאזרח, להעביר ביצים ועופות בכל כמות שהיא ממקום למקום — העברי־ נים יענשו.

היום—פתיחת כינוס עתונאי ישראל

היום בשעה 3.45 אחה"צ יפתח הכינוס הראשון של עתונאי ישראל.

בפתיחה, החגיגית יסקור ראש הממשלה מר דוד בן גוריון את המצב המדיני.

הלחות הסגרנה בשעה 4 אחה"צ בדיוק.

בשעה 8.30 בערב תתקיים קבלת פנים מטעם עיריית תל אביב לעתונאים המשתת־ פים בכינוס.

הזמנות לקבלת הפנים, דו"ח על סיור לות האיגוד, הצעת חוקת העבודה וראשי פרקים של ההרצאות בכינוס יחולקו היום (רק לחברי האיגוד) עד שעה 1 בצהרים ב־ משרד אגודת העתונאים בתל אביב, שדרות רוטשילד 27, ומשעה 3 אחה"צ בבית „הבר־ מה" (בכניסה).

העתונאים מחוץ לתל אביב, המשתתפים בכינוס, מתבקשים לסור היום עד שעה 1 למשרד אגודת העתונאים בתל אביב לשם סידור איכסונם.

בתנועה

בשבת — נאומו של מנחם בגין בקולנוע „אסתר"

ביום השבת, י' ניסן תש"ט, 9.4.49. בשעה 11 למה"צ תתקיים באולם קולנוע „אסתר" עצרת עם אשר בה ינאם מר מנחם בגין על הנושא: מדיניות הממשלה מליכה לההום. הנאום יועבר ברמקולים. הכניסה חפשית.

בועדה לעניני נוער

הועדה לעניני נוער של תנועת החרות פונה בזה להברים המתענינים בשאלות הנו־ ער להביע את דעותיהם בכתב על בעיות הנוער ופעולתו. את החומר יש להעביר לפי הכתובת בגריזיטבסקי 17, הועדה לעניני נוער חדר 19.

ישיבת הוועד המרכזי

ישיבת הועד המרכזי תתקיים היום, יום ב' ניסן (5.4.49) בשעה 8 בערב במרכז התנו־ עה באולם הישיבות (רח' צ'רניחובסקי 17).

מזכירות החיילים הארצית

ישיבת מזכירות החיילים הארצית תת־ קיים היום, יום שלישי, ו' ניסן (5 לאפ־ ריל 1949), במשרדי הלשכה המרכזית ללר־ מם ולחיילי, ת"א, רח' שטרניחובסקי 17, בשעה 7 בערב.

ליגה למען הנוער הבית־רי

היום, יום שלישי ו' ניסן 5.4.49 בשעה 20.00 במצות־זאב תתקיים הזעצות של אוהדי ובוגרי בית־ר במטרה: הקמת ליגה למען הנוער הבית־רי במדינת ישראל.

בוגרי בית־ר ואוהדיה מוזמנים.

נדחתה ישיבת מח' ההתישבות

ישיבת מחלקת התישבות, שעמדה להת־ קיים היום, ביום ג', 5 לח. ז. נדחתה.

לקראת ועידת היסוד

בישיבת מועצת סניף ת"א נדונה בעית ועידת היסוד.

נבחרה ועדת בוררות לועידת היסוד בחר־ כב: ה"ה אריאלי, ברזיזה, ד"ר הר־אבן ד"ר פישר, שמל.

ב) ועדת מועמדים (אשר תחזל את רשום החברים שיראו להעמיד את מועמדותן לוע־ דת היסוד) בהרכב גב' גלעדי, ה"ה אלב־ רכס, ידיד, פרנסיס, פרגר.

שעורי־ערב לעברית

עולים חדשים דוברי יידיש וצרפתית, אשר רוצים ללמוד עברית, יוכלו להרשם לשעורי הערב החדשים לעברית. במועדון התנועה ריפו, רחוב עז'מ, בית בוסט. הרשמה עד יום ראשון, י"א ניסן תש"ט, 10.4.49, בין השעות 3—6 אחה"צ.

לכל אנשי גדוד 4 לשעבר בת־א

תורני מטעם הועה הכלכלית של הגדוד יעמד לכל שאלות מלכליות ושכון ביפו שני ורביעי בתל־אביב, רחוב